EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 106, 1 Ekim '94

EKİM 8. yayın yılında

Elinizdeki 106. sayısıyla, *Ekim*, 1987 Ekim'inde başlayan illegal yayın yaşamının 7 yılını geride bırakarak 8. yayın yılına başlamış oluyor. Bunun ideolojik ve örgütsel anlamı *Ekim*'in 100. sayısına ilişkin başyazıda ele alınmış bulunduğu için burada bir yineleme gereksizdir. Şu kadarını ekleyelim ki, *Ekim* kendi türünden bugün Türkiye'de artık **tek** yayın organıdır. Bir başka örneği yoktur. Bu, hala varlığını sürdüren başka bazı illegal yayın organlarını görmezlikten geldiğimiz anlamına gelmiyor. Fakat bunlar giderek can çekişiyor. Çoktandır ikinci sınıf yayın konumuna düşürülmüş bulunanve adeta bir "yük" gibi ele alınan bu bir kaç örnek, yayın periyodu seyreltilerek ve düzensizleştirilerek, yayın kalitesi kaygısı ise tümden bir yana bırakılarak, gitgide tasfiye ediliyorlar. Bu konuda geçmişten gelen ve örgütsel perspektiflere bağlanan "ilkesel" angajmanlar olmasaydı, bu tasfiye belki çoktan tamamlanmış bile olurdu. Dikkate değer olan nokta, bu tasfiyede polis baskısının göğüslenemeyen güçlükleri belli bir rol oynasa bile, bunun hiç de asıl neden olmadığıdır. Asıl neden, ideolojik ve örgütsel tasfiyeciliğin yayın alanında da kaçınılmaz sonuçlarını ortaya koymasıdır.

* * *

Bu yıldönümü vesilesiyle üzerinde durma gereği duyduğumuz en önemli konu, "siyasal süreçlerde tıkanma" dediğimiz olgudur. Zira siyasal süreçlerde bir türlü aşılamayan bu tıkanıklık, bugün hala devrimci siyasal mücadelenin en temel sorunu durumundadır. Tüm öteki güncel sorunlar ve en acil devrimci görevler, bu sorunla birleşmekte, bu sorun ekseninde oluşmakta, kesişmekte ya da üstüste düşmektedir.

Siyasal süreçlerde tıkanma ya da kilitlenme olarak tanımladığımız genel olguyu, sermaye düzeninin yaşamakta olduğu kendine özgü tıkanıklıkla karıştırmamak gerekir. Burada tümüyle farklı iki ayrı olgu sözkonusudur. Düzenin kendi içinde yaşamakta olduğu çok yönlü tıkanıklık onun bugün en temel zaafı durumundadır. Oysa toplumun toplam siyasal süreçlerindeki tıkanma, ilkinden farklı olarak, düzeni tıkanmış sermaye sınıfı için bugün en büyük şans durumundadır. İlkinde sermayenin kendi iç cephesi, bu ikincisinde ise sınıflar mücadelesinin genel alanı sözkonusudur. Kendi yapısal sorunları ve Kürt özgürlük mücadelesi karşısında bunalan düzen, genel siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sayesinde rahat nefes almayı sürdürebilmektedir.

O halde, daha açık olarak, nedir siyasal süreçlerde tıkanma, asıl ifadesini nerede bulmaktadır? Bugünün genel toplumsal-siyasal tablosu bu sorunun yanıtına ışık tutmaktadır. Temel sorunlar karşısında çözümsüz bir sermaye sınıfı ve bu sorunlar temeli üzerinde çürüyen bir sermaye düzeni bir yanda, bu çözümsüzlük ve çürümenin tüm sonuçlarını en ağır bir biçimde yaşadığı halde düzene karşı politik bir çıkışı bir türlü yapamayan bir işçi sınıfı öte yanda... Sermaye, toplumun ve toplumsal gelişmenin önünü en boğucu biçimde tıkamıştır. Fakat buna karşın, işçi sınıfı hareketi bu engeli parçalayıp atacak bir devrimci gelişme sürecine bir türlü giremektedir. Sermaye cephesi konjonktürel değil, fakat yapısal nedenlere dayalı bir güçsüzlüğü yaşıyor. Ne var ki, bunun karşısında, emek cephesi ortaya toplumun geleceğini ve kaderini belirleyebilecek herhangi bir kaydadeğer güç koyamıyor.

İşte bu, çürütücü bir tıkanıklıktır. Sosyal, siyasal, kültürel alanlarda tüm toplumu saran çok yönlü yozlaşma ve çürümenin gerisinde bu vardır. Çürüyen düzen, kendine bir devrimci çıkış yolu açamayan toplumu da kendisiyle birlikte çürütmektedir. Oysa işçi sınıfının başını çekmeyi başaracağı bir politik hareketlenme, toplumun emekçi sınıf ve katmanlarına yayılacak bir mücadeleci kaynaşma, çürümeyi zaten kokuşmuş bir sınıf olan burjuvazi ve onun düzeniyle sınırlamayı başarabilecektir. Temiz ve sağlıklı bir devrimci mücadele cereyanı ile toplumun ezilenler cephesini sarsacak, sarsmakla kalmayacak, böylece toplumsal gelişme süreçlerinin önünü de açacak, ona bir dinamizm kazandıracaktır. Bu durumda, çaresizlik ve umutsuzluk içinde debelenen sermaye sınıfı karşısında, toplumun tüm ezilen ve sömürülen emekçi yığınlarının önünde, durumdan bir çıkış için yeni devrimci ufuklar da açabilecektir. Özetle, çelişki ve çatışmadaki bugünkü tıkanıklık, devrimci bir doğrultuda kendi çözümünü dayatacak bir devrimci sınıf hareketiyle aşılabilecektir ancak.

Sermaye düzeninin ne sorunları da ne de çürütücü sonuçları kuşkusuz bir yenilik taşımıyor. Bugünkü boyutlarda olmasa da düzen aynı sorunları '70'li yıllarda da yaşıyordu. Fakat karşısında çalışan yığınların ileri kesimlerini kapsayan güçlü ve yaygın bir kitle hareketi ve bu temel üzerinde nispeten etkin devrimci bir hareket vardı. '70'lerdeki tıkanma dönemin sonlarına doğru kendini göstermeye başladı ve devrimci hareketin olmamasında değil, fakat kendine daha üst düzeyde gelişme kanalları açamamasında ifade buldu. Sermayenin o günün kilitlenmesini kendi cephesinden, geniş kapsamlı bir faşist karşı-devrim operasyonu olan 12 Eylül'le bir süre için göreli bir çözüme bağladığını biliyoruz.

Bugün ise durum daha farklıdır. Düzenin bunalımı ve çürümesi Cumhuriyet döneminin hiç bir evresiyle kıyaslanamayacak düzeydedir. Yaşanan evre rejimin 70 yıllık ömrünün en son aşaması olduğuna göre, bu sonuç mantıklıdır da. Bugünkü siyasal düzene artık kontr-gerilla cumhuriyeti deniliyor. Kirli savaş Kürdistan'da en yıkıcı ve geniş kapsamlı sonuçlarını gösteriyor olsa bile, hiç de orayla sınırlı bir alana sahip değildir, tüm Türkiye çapında yürütülüyor. Ülkeyi siyasal planda, bir katiller, katliamcılar, işkenceciler şebekesi olan generaller ve siyasi polis şefleri yönetiyor. Bugüne kadar açığa çıkan sayısız olay yanında, son günlerde patlak veren skandallar da gösteriyor ki, ülkeyi bugün aynı zamanda, bir hırsızlar ve soyguncular şebekesi yönetiyor. Sermaye kodamanları, devlet bürokrasisi ve mafya çeteleri kokuşmuş ilişkiler içinde tümüyle içiçe geçmişlerdir. Bu kokuşmuş hiyerarşinin başında ise eski ile yeni cumhurbaşkanları ve başbakanlar vardır. Düzen "sol"u sosyaldemokrasi de yalnızca kirli savaşın hükümet yoluyla icraatçısı olmakla kalmamakta, fakat aynı zamanda, belediyeler ... akanlıklardan aldığı payla bu yağma ve soygunun çürütücü batağında yüzmektedir. Sendika bürokrasisi bu yiyici çürümenin bir öteki alanıdır. Kokuşmuş tekelci medya, rüşvet çarkıyla dönen yargı, sermaye ve özel savaşın tam hizmetindeki üniversiteler, siyaset ve ticaret şebekelerinin üslendiği camiler ve tarikat yuvaları vb., düzenin çürüyen tablosunu kendi cephelerinden tamamlamaktadır.

Fakat düzenin tüm bu ürpertici ve tiksindirici genel tablosu karşısında, '70'li yıllardan farklı olarak, işçi ve emekçi hareketinde bugün henüz kayda değer bir politik çıkış yoktur. Çözümsüzlükler içinde debelenen ve ömrünü çoktan doldurduğuna işaret bir aşırı çürüme yaşamakta olan bu kanlı ve kokuşmuş düzeni yıkacak, onu tarihe gömmecek toplumsal-siyasal güçler cephesine büyük bir zaafiyet egemendir. İşte bu olgu bugünün Türkiye'sinin, bugünün sınıf hareketinin ve nihayet bugünün devrimci hareketinin temel sorunudur.

Fakat düzenin tüm bu ürpertici ve tiksindirici genel tablosu karşısında, '70'li yıllardan farklı olarak, işçi ve emekçi hareketinde bugün henüz kayda değer bir politik çıkış yoktur.

Çözümsüzlükler içinde debelenen ve ömrünü çoktan doldurduğuna işaret bir aşırı çürüme yaşamakta olan bu kanlı ve kokuşmuş düzeni yıkacak, onu tarihe gömmecek toplumsal-siyasal güçler cephesine büyük bir zaafiyet egemendir. İşte bu olgu bugünün Türkiye'sinin, bugünün sınıf hareketinin ve nihayet bugünün devrimci hareketinin temel sorunudur.

Komünistler, *Siyasal Süreçlerde Kilitlenme* başlığı altında ve yaklaşık bir yıl önce, bu sorunun sınıf hareketi ve komünistlerin sorumluluklarıyla bağlantılı yönlerini irdelerken, başka şeyler yanında şunları söylediler:

"İşçi kitleleri son üç yılın politika ve uygulamalarının kendilerinde yarattığı derin memnuniyetsizliği ve mücadele potansiyelini henüz ortaya koyabilmiş değiller. '87 sonrasının hareketliliği bunu zaman zaman zorlamış, fakat hareket bu düzeye bir türlü ulaşamadan her seferinde geri çekilmiştir. Bunlar sınırlı kalan, politik mecraya akamayan çıkışlar olarak kalmıştır.

"Bugün yine nispi bir durgunluk var. Bu yılgınlık ya da yorgunluğun değil, çıkış yolu bulamamanın, politik mücadele ve eylem kanallarına akma gücünü bir türlü gösterememenin ifadesidir. Sınıf hareketi politik bir sıçramak yapmak eğilimi ve potansiyeli taşıyor, fakat bunu halen fiilen gerçekleştiremiyor. Bu bugünün Türkiye'sindeki kilitlenmenin odak noktası, dolayısıyla da çözüm halkasıdır. Politik mecraya akıp devrimcileşecek bir işçi hareketi, baskı ve sömürünün bunalttığı milyonlarca emekçiyi de sarsacak, siyasal-sınıfsal güç dengelerini altüst edecektir."

Sorun bugün de başka türlü konamaz, zira durum aşağı yukarı aynıdır. Tıkanıklığın çözümü sınıf hareketinde, onun politik bir sıçrama yapıp yapmamasında düğümlenmektedir.

Sınıf hareketinin aşılamayan bu zayıflığının düzen için büyük şans olduğu basit gerçeğini bir yana koyuyoruz. Fakat bu zayıflığın Kürt sorunu ve hareketi ile Türkiye sol hareketi üzerindeki etkilerine bu vesileyle kısaca ve bir bakıma yeniden değinilmelidir.

Komünistler bugün daha genel bir kabul gören "siyasal süreçlerde tıkanma" değerlendirmesini nispeten erken bir tarihte yaptılar. Ne var ki çok yönlü sonuçları olan bu olgunun öncelikle ve daha çok Kürt sorunu ve Kürt özgürlük mücadelesi üzerindeki etkileri üzerinde durdular. Bu normaldi de, zira Türkiye'nin gündemindeki en yakıcı siyasal sorun buydu. Dahası Kürt sorununun şu ya da bu doğrultudaki seyri, gerek düzen gerekse devrim için canalıcı bir önemde kilit sorunlardan biridir.

Kendini somut olarak sınıf hareketinin bugünkü politik zayıflığında gösteren devrim cephesindeki tıkanıklığın Kürt sorununa etkisi "siyasal çözüm" tartışmasında ifadesini bulmaktadır. Kendi toplumsal dinamikleri üzerinde gelişen, önemli mesafeler kateden Kürt hareketi, öylesine bir gelişme aşamasına ulaşmış bulunuyor ki, eğer bir devrimci işçi hareketinin sağladığı destek ve yarattığı olanaklarla kendine devrimci çözüm doğrultusunda bir derinleşme imkanı bulamazsa ve bulamadığı ölçüde, düzen içi bir çözümden başka bir şey olmayan "siyasal çözüm" mecrasına akacaktır. Bunu, devrimci mücadele yolu ve yöntemleriyle elde edilmiş bir **reformcu** çözüm olarak tanımlamak gerekir. Dolayısıyla, Ateşkes'i izleyen tartışmalar esnasında da hatırlattığımız gibi, siyasal çözüm mü askeri çözüm mü ikilemi, gerçekte çarpıtılmış bir ikilemdir ve sorunun özünü karatmaktadır. Gerçek ikilem devrimci çözüm mü yoksa anayasal-reformcu çözüm mü biçimindedir. Bunlardan hangisi sorusu ve sorununun yanıtı, süreçlerin Türkiye cephesindeki seyriyle sıkı sıkıya ilintilidir. Bugünkü tıkanıklık giderilemediği ölçüde, şu veya bu biçimi kazanacak düzen içi (ya da sistem içi) bir "siyasal çözüm" geriye tek olanaklı yol olarak kalır. Zira bu durumda, olay Kürt özgürlük hareketinin kendi iradesini ve öznel tercihini aşacaktır, ya da başka bir ifadeyle "siyasal çözüm" kendisine "gerçekçilik" adına olanaklı tek tercih olarak kalacaktır.

Kürt sorunu tartışmalarında bugüne dek yeterince değerlendirilememiş bir önemli gerçeğe de bu vesileyle değinelim. Eğer sömürgeci sermaye devleti, emperyalizm cephesinden gelen tüm telkinlere rağmen "siyasal çözüm"e yanaşmıyor da geleneksel "askeri

çözüm"de ısrar ediyorsa, bunun temel bir nedeni de, tam da Türkiye cephesinde işçi ve emekçi hareketinin bugünkü zayıflığıdır. Bu cephedeki bugünkü rahatlığı Türk burjuvazisini geleneksel politikada ısrar etmeye götürüyor ve sonuç alma umudunu yaşatıyor. Fakat sınıf hareketinde kendisini gösterecek az-çok ciddi bir devrimci gelişme, bu cephede kendisini hissettirecek bir tehdit, devletin Kürt politikasında da önemli değişikliklere yolaçabilecektir. "Siyasal çözüm" işte o zaman, emperyalizmin de etkin bir müdahalesiyle daha ciddi bir alternatif olarak belirecektir. Ne var ki, sınıf hareketi cephesinde yaşanacak bu türden bir gelişme, öte yandan Kürt özgürlük hareketinin bugünkü çok karmaşık toplumsal-siyasal bileşiminde de önemli iç ayrışmalara ve düzen ile devrim arasında yeni saflaşmalara yolaçacaktır. Bugün Kürt özgürlük hareketini destekleyen ya da içinde yeralan, fakat ulusal özgürlük özlemlerinin ötesini ne gören ne de görmek isteyen mülk sahibi sınıflar reformist Kürt hareketleriyle gerçek buluşmalarını o zaman sağlayacaklardır. Ve elbette sömürücü mülkiyet düzenine yönelen devrime karşı düzen cephesinde yerlerini alacaklardır.

Kürt sorunu üzerindeki etkisini reformcu bir siyasal çözüme duyulan güçlü eğilimde gösteren tıkanıklık, öte yandan Türkiye sol hareketi üzerindeki etkisini de tasfiyeci reformizmi sürekli bir biçimde besleyerek göstermektedir. Sınıf hareketinde ve daha genel planda devrimci kitle hareketinde beklenen patlamanın bir türlü gerçekleşmemesi, umutsuzluğu sürekli güçlendirmekte, bir kısım güçleri mücadelenin dışına düşürmekte, sol hareketin önemli bir kesiminde kendini duruma, yani bugünkü geriliğe adapte etme yoluyla reformculaşmaya yolaçmaktadır. Önemle belirtilmelidir ki, geleneksel devrimci hareketin belli kesimlerinin yeni dönemdeki tasfiyeci yozlaşmasında da siyasal süreçlerde tıkanma olgusu belirleyicidir. Komünistler buna, bu maddi temele, gerek '87 yılını izleyen "devrimci hareketteki reformist eğilim"i tahlil ederken ve gerekse "solda tasfiyeciliğin yeni dönemi"ni çözümlerken, belirleyici bir maddi etken olarak önemle işaret etmişlerdi.

Komünistler siyasal tıkanmaya, onun sınıf hareketi, Kürt hareketi ve nihayet sol hareket üzerindeki olumsuz etkilerine her değindiklerinde, doğal olarak bundan doğan devrimci görevlere ve bu çerçevede kendi sorumluluklarına da işaret ettiler. Bu görev ve sorumluluklar çok yönlüdür ve burada yeni bir yinelemeyi gerektirmeyecek açıklıkta ortaya konmuştur. Gerekli olan ve hala da eksik ve zayıf kalan, devrimci irade, devrimci kararlılık ve devrimci inisiyatiftir. Son derece acil ve yakıcı olan partileşme görevinin ideolojik, politik ve örgütsel cephelerdeki çok yönlü sorunlarında sonuç alıcı mesafeler katetmek de, temelde ve gelinen yerde, bir kez daha yeterli ve enerjik bir irade, kararlılık ve inisiyatif göstermekten geçmektedir.

Komünistler siyasal tıkanmaya, onun sınıf hareketi, Kürt hareketi ve nihayet sol hareket üzerindeki olumsuz etkilerine her değindiklerinde, doğal olarak bundan doğan devrimci görevlere ve bu çerçevede kendi sorumluluklarına da işaret ettiler. Bu görev ve sorumluluklar çok yönlüdür ve burada yeni bir yinelemeyi gerektirmeyecek açıklıkta ortaya konmuştur. Gerekli olan ve hala da eksik ve zayıf kalan, devrimci irade, devrimci kararlılık ve devrimci inisiyatiftir. Son derece acil ve yakıcı olan partileşme görevinin ideolojik, politik ve örgütsel cephelerdeki çok yönlü sorunlarında sonuç alıcı mesafeler katetmek de, temelde ve gelinen yerde, bir kez daha yeterli ve enerjik bir irade, kararlılık ve inisiyatif göstermekten geçmektedir.

EKİM

Çürüyen düzen ve devrimcilik misyonu

Ekonomik kriz ve ona eşlik eden siyasal tıkanma sermaye düzenini büyük bir bunalımla yüzyüze bırakmıştır. Bu saptama yalnızca devrimci saflarda değil, burjuva çevrelerce de kabul gören bir olgudur.

Ancak burjuva düzeninin tükenmişliği, çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğu, onun tarihsel çöküşünün yalnızca nesnel zeminini hazırlar. Bizzat yıkılması ise, toplumun biricik gerçek devrimci sınıfı olan proletaryanın tarihsel devrimci hareketi ve girişimi olmaksızın gerçekleşmez. İşçi sınıfı bu doğrultuda harekete geçmediği sürece, burjuva düzen açısından varlığını tehdit eden ciddi bir tehlike yok demektir. Bunalımda debelenir, çürür, fakat burjuvazi sınıf egemenliğini sürdürmenin yolunu yine de bulur.

Kapitalist sistemin ürettiği pisliğin içinde boğulması beklentisi kuşkusuz boş bir hayaldir. Gerçekte ise, sistemin ürettiği pislik, işçi sınıfı kapitalist düzenden kesin bir kopuş yaşamadığı sürece, ona da bulaşmaktadır. İşçi sınıfı hareketinin ekonomik-sendikal çerçeveyi parçalamakta bir hayli zorlandığı günümüzde, bu kendisini emekçi yığınlarda geniş bir etkinlik alanı bulan etnik-kültürel yozluk ve sınıfsal dejenerasyonda ifade etmektedir.

Bugün sermaye iktidarının kontr-gerilla yüzü bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmıştır. Hükümetiyle-iktidarıyla parlamenter rejim burjuva gözüyle dahi iflas etmiştir. Burjuva devlet katlarında rüşvet ve yolsuzluklar kabaran lağım suları misali sokaklara taşmaktadır. Son günlerdeki olayların da gösterdiği gibi, sermaye kodamanları, devlet bürokrasisi ve mafya çeteleri içiçe geçmiştir. Sistem her türlü esneme imkanlarını yitirmiştir ve inandırıcı bir düzeniçi alternatif dahi üretememektedir. Sorunların yığılmakta, sınıf çelişkilerinin alabildiğince derinleşmekte olduğu günümüzde, kapitalist düzenin çöküşünün nesnel olgunluğu ile proletaryanın devrime olan öznel uzaklığı arasındaki çelişki, yakıcı bir tarzda sınıf mücadelesinin gündemine oturmuştur.

Toplumsal gelişmeyi kilitleyen her sorun kendi tarihsel çözümünü de dayatır. Çelişki, çözümünde yolaçıcı olan öğeleri kendi içinde barındırır ve biriktirir. Ancak, bu öğeler iradi bir tarzda değerlendirilemediği, sorundan çıkış imkanları devrimci bir tarzda kullanılmadığı ve bu süreç uzadığı zaman çelişki çatallaşır, sorunlar katmerleşir, çözüm yolları daralır. Sınıf mücadelesi giderek tıkanıklıkla yüzyüze kalır. Burjuva düzen, yapısal sorunlarına köklü herhangi bir çözüm getirememesine, ekonomik krizden çıkış imkanlarını tümüyle tüketmesine rağmen nefes alır. Sermaye sistemi istikrar kazanamaz, ama kapitalist barbarlık koyulaşır. Orman kanunları işlemeye ve emekçi yığınları zapturap altına almaya devam eder. Kısacası proletarya, sermaye iktidarını içinde yüzdüğü pislik denizinde boğamadığı sürece, burjuvazi tüm toplumu kendi batağına çeker. Bugün burjuva düzenin çürümüşlük tablosuna bakıp tükenişini görmek ne denli mümkünse, başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun buna gösterdiği tahammüle bakıp kapitalist barbarlığın yaşama gücünü görmek de o denli olanaklıdır.

Burjuva düzenin manevra alanları iyice daralmıştır. Gelinen aşamada emekçi yığınları oyalamak, sahte düzeniçi alternatifler üretmek, düzene ilişkin hayal ve umutları tazelemek, sermaye iktidarı açısından, ancak kendi hukuk, ahlak ve değerlerini dahi ayaklar altına almasıyla mümkündür. Sonuçta her manevra gerçekte bir acz ve çaresizlik hamlesidir. Ama öte yandan, krizden gerçek ve köklü bir çıkış bulamayan burjuva düzen, bilinçli ve örgütlü bir karşı saldırı ile karşı karşıya gelmediği sürece, "açılım" olanakları da tükenmemektedir. Daralan manevra alanı üzerinde kirli ve pespaye oyalama taktikleri birbirini izlemektedir. Her koldan toplumun üzerine dejenerasyon tohumları kusulmaktadır. Proleter ve devrimci cephede belirsizlik, hazırlıksızlık ve öncüsüzlük süreci uzadıkça, bu tohumlar yeşermekte, kök salmaktadırlar. Sonuçta, emekçi sınıflara yönelik saldırının aşırı dozu karşı tepkiyi biriktirse bile, bu tepki zincirlerinden boşanıp, kendisini devrimci bir tarzda ifade edecek bir kanal bulamadığı sürece, bir aşamadan sonra, ideolojik kuşatma altındaki toplum bu yoğun saldırı bombardımanı altında bunalmakta ve giderek tepkisizleşmektedir.

Günbegün insana ait her türlü değere tecavüz eden kapitalist düzen, bu vahşi zulmü ve en akılalmaz terörü gündelik "sıradan" bir olgu haline getirmiştir. Bugün Kürdistan'da yaşanan kirli savaş ve metropollerde emekçi yığınlara karşı uygulanan sistemli saldırı politikasının binbir kirli uzantısı ve kolu ,adeta bir ahtapot gibi toplumu boğmaktadır. Toplumsal duyarlılık adım adım köreltilmeye, sınıfsal bilinç ve mücadele ruhu törpülenmeye çalışılmaktadır.

Sermaye cephesinin emekçi sınıflara ve toplumsal muhalefete karşı giriştiği her yeni saldırıda sergilediği tutum, burjuvazinin tükenmişliği kadar, bizzat buradan beslenen pervasızlığını ve kör cesaretini de göstermektedir. Anlamlı bir engelle yüzyüze gelmeyen sermaye güçlerinin gelinen aşamada, işçi ve emekçi sınıflarla adeta alay etmesi anlamını burada bulmaktadır.

Bugün Türkiye'nin siyasal gündemini tümüyle sahte bir tarzda belirleyen olguların oluşturduğu tablo traji-komiktir. Dejenerasyon, kepazelik ve rezalet had safhadadır. Ama toplumsal tahammül de öyledir.

Sovenistliği, ırkçılığı ve işçi düşmanı karakteriyle faşist Türkeş'le yarışan Ecevit, daha dün, sermayenin "düzen içi güçlü ve birleşik sol" planına çizik attığı için, suçlanıyordu. Bugün ise yaldızlanıp pohpohlanarak, "sosyal demokrasi"yi kurtaracak baş aktör olarak sahneye sürülmektedir. Burjuvazi sosyal -demokrasiyi diriltme çabasında tam bir düzeysizlik sergilemekte, ancak işçi sınıfının sesli protestosuyla dahi karşılaşmamaktadır.

Sermayeye secde etmiş sendika bürokratları ise, tabanda biriken sınıf kinini ve mücadele isteğini giderek daha aşağılık yöntemlerle saptırmaktan geri durmuyorlar. Hükümetin ve sermayedarların kapısını arşınladıktan, viski kadehlerini burjuvalarla tokuşturup satış anlaşmalarını imzaladıktan sonra ,utanmadan işçi ve emekçilerin önüne "Çiller'i yuhalamak" gibi pespaye bir sözde eylem kararı ile çıkabiliyorlar. İşçilerin bulunduğu her ortamda bizzat kendileri yuhalanan sendika bürokratları, kendileri gibi ar damarı çatlamış efendilerine „yuh" çekmenin havanda su dövmek olduğunu kuşkusuz çok iyi biliyorlar. Oysa işçi sınıfı, kendisini cendere içine alan sendikal bürokrasiye karşı hala da etkili, militan bir eylem ve mücadele biçimi geliştirebilmiş değildir.

Önündeki kağıdı dahi okuyamaz halde olan Türkeş itinin dişlerini bileyen bizzat sermaye düzenidir. Faşist hareket bilinçli bir tarzda palazlandırılıyor. Kent ve kasabalardaki yoksul gençler MHP aracılığıyla önce satın alınıyor, ardından sermayenin bekçi köpekleri olarak eğitiliyorlar. İyice azgınlaştırılan çeteler sokağa salınıyor, devrimci ve yurtsever avına çıkarılıyor. Sermaye bu çeteleri yarınki işçi hareketine karşı bugünden hazırlıyor. Dinden, adaletten, sözde düzen karşıtlığından dem vuran Refah Partisi, MHP'yi "kardeş parti"ilan ediyor. DYP ile ANAP ise faşist Türkeş'le seçim ittifakı yapmak için adeta yarışıyorlar. Düzen özellikle Kürdistan'a yönelik seçim hesaplarını RP üzerinden daha gizli, MHP üzerinden daha açık yapıyor. Fakat yazık ki, işçi sınıfı, gelişecek bir devrmci işçi hareketi üzerine salmacak bu it sürüsüne karşı henüz herhangi bir tutum ortaya koyabilmiş değil.

Sermaye düzeninde özelleştirmeler, tensikatlar ve sınıf sözleşmeler doğrultusunda hummalı bir hazırlık var. İşçi sınıfı hala bekleyişte dir. *Özgür Ülke* gazetesi, gerilla cesedinin başına postalını basarak poz poz fotografını çektiren ırkçı Türk askerinin resmini yayınlar, emek cephesinde ses seda yoktur. Liseli genç kızın okulun yanıbaşmdaki karakolda ırzına geçilir, bu olay burjuva medyaya yansır, ama işçi sınıfı insanlığın kurtuluşuna gönül vermiş bu güzel fidanına sahip çıkmaz. Hergün onlarca, yüzlerce Kürdistanlı, Türkiyeli genç, kapitalist barbarlığın karargahlarında can verir. Ama Türkiyeli işçi, 17 yaşında bir kızın karakolun 4. katından "kaza sonucu" düşerek ölmesi haberini duraksamadan, üzerinde düşünmeden geçerek spor sayfasına gömülebiliyor. Liste uzatılabilinir.

İşçi sınıfının silkinmesi, üzerindeki "ölü" toprağını atması, kapitalist düzenin çaresizlik ve çözümsüzlük içinde tükenmekte olduğu doğrultusunda ve ona eşlik eden soyut bir sosyalizm propagandası ile mümkün değildir. Sınıfın özgül sorunları bizzat fabrikasındaki gelişmeler üzerinden somut bir tarzda işlenmeden, toplumsal sorunlar her vesileyle tüm canlılığı, zenginliği ve derinliği ile yeniden ve yeniden ele alınmadan, çok yönlü, etkili ve saldırgan bir politikleştirme faaliyeti hayata geçirilmeden, sınıfın en ufak bir hareketliliğini dahi yaratıcı bir çaba ile dönüştürme ısrarı gösterilmeden, sınıfın kendiliğinden bir tarzda "zincirinden boşalacağı"nı varsaymak ham bir hayaldir. Bu hayalin arkasında, döneme ve gelişmelere politik düzeyde hakim olamamak, sınıfa öncülük edecek kapasiteye ve hazırlığa kavuşamamak gerçeği yatmaktadır.

Özellikle yerel örgütlerimiz kendilerini bu açılardan sorgulamalıdırlar. Sınıfa yaratıcı-insiyatifli, stratejik hedeflere yoğunlaştırılmış politik bir müdahalenin ilk anlamlı adımları atılmalı, varolduğu kadarıyla bu adımlar sıklaştırılmalıdır. Bugün düğümün çözümü, ideolojik olarak sarsılmaz, politik olarak güçlü, militan, yaratıcı, örgüt ruhunu yaşayan ve yaşatan bir kadro tipini, insiyatifli ve donanımlı örgüt birimlerini yaratmaktan geçmektedir. Bu ise ancak canlı bir ideolojik eğitim, etkin, kuşatıcı bir politik-örgütsel yönlendiricilik ve boşluk tanımaz bir denetimle mümkündür.

Ekimci komünistler görev başına!

Seçimden bunalıma, bunalımdan seçime

Düzenin kısır döngüsü

Sermaye düzeni parlamentonun yeni çalışma yılına bir kez daha seçim tartışmalarıyla başlamıştır. Ara seçim mi, erken genel seçim mi yapılsın tartışmaları, alınan ara seçim kararıyla şimdilik kapanmış bulunuyor.

Ara seçimi kaçınılmaz gören Türkiye burjuvazisi erken seçimleri de erken bir tarihe alarak yıpranan hükümeti değiştirmek istiyordu. Fakat eldeki veriler, bugünkü koşullarda yapılacak bir genel seçimden hiçbir düzen partisinin tek başına iktidar olabilecek bir güçle çıkamayacağını gösteriyor. Tersine yapılacak bir genel seçim, başta hükümet partileri DYP ve SHP olmak üzere tüm düzen partilerinin yaşadığı erimenin tescili anlamına gelecekti. Bu nedenle zaten her iki yılda bir seçim yapmaya alışkın olan burjuvazi için "zorunlu" bir ara seçim ek bir olanak sayılabilirdi.

27 Mart yerel seçimlerinde olduğu gibi bu seçim de bir genel seçim provasına dönüştürülecek. "Yönetememe krizi" içerisinde girilen 27 Mart yerel seçimleri bir erken genel seçim provasına dönüştürülmüş, tüm propagandalar bu doğrultuda yürütülmüştü. Daha çok da anamuhalefet partisi ANAP'ın iktidara hazır olup olmadığı sınanacaktı. Ya da DYP'ye fark atması durumunda ANAYOL tartışmaları gündeme gelecekti. Ne var ki seçim sonuçlarından yansıyan tablo sermaye sınıfının pek de memnun etmedi. Zira, iktidar partileri olarak DYP ve SHP oy kaybederken, ana muhalefet partisi olmasına rağmen ANAP da beklenenin tersine benzer bir akibeti yaşamıştı. Bu tablo, Mart yerel seçimlerinden sonra yoğun bir şekilde tartışılaması beklenen erken genel seçimin kısa bir süre için de olsa gündemin alt sıralarına inmesine yolaçtı. Zira burjuvazinin elinde gidenin yerini doldurabilecek bir alternatif halihazırda yoktu. Bu madalyonun bir yüzüydü. Diğer yüzü ise, zaten DYP-SHP koalisyonu Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı kurulmuş bir özel savaş hükümeti idi ve Kürdistan'daki kirli savaş bütün iğrençliği ile sürüyordu.

Ayrıcasermaye sınıfının faturasını işçi sınıfı ve emekçilere ödettireceği 5 Nisan saldırı paketinin biran önce hayata geçirilmesi gerekiyordu. SHP'nin ortağı olduğu bir koalisyon hükümeti saldırı paketine karşı kitlelerden gelebilecek tepkinin önüne terörle geçebilmenin "demokratik" kılıfı olabilirdi. Böylece Türk burjuvazisi halihazırda elinde bulunanı bu doğrultuda kullanmayı makul gördü.

5 Nisan saldırı paketinin üzerinden yaklaşık 6 ay geçmiş bulunuyor. Gelinen yerde Türkiye burjuvazisi bir kez daha "istikrar"dan, yeni ve daha kapsamlı saldırı paketlerinden ve seçimlerden sözediyor. Bütün bunlar sömürü düzeninin iflasının bir kez daha itirafıdır. Oysa, sermaye sınıfı işçi sınıfı ve emekçilere karşı hazırladığı saldırı paketinin önemli bir bölümünü hayata geçirmiştir; ücret artışları dondurulmuş, zam farkları ödenmemiş, tensikatlar yaygınlaşmış, kitlesel işsizlik gündeme gelmiştir... Dahası, Türk burjuvazisinin işçi sınıfı ve emekçi kitlelere daha kolay saldırabilmesi için devlet tarafından "meşru" zemin yaratılmıştır. Buna rağmen sömürü düzeni krizini hafifletememiştir. Zira onun krizi yapısaldır, kapitalizmin kendi doğasından kaynaklanmaktıdr.

Sermaye düzeninin iflasının diğer bir göstergesi de Kürt halkına karşı yürütülen inkarcı-imhacı kirli savaş politikasında uğranan başarısızlıktır. Sermaye sınıfının yeni ve "öz" temsilcisi Cem Boyner bunu çarpıcı bir tarzda itiraf etmektedir: "Kürt meselesinin çözümü için 'terörün' bitmesini beklemek yanlış olur." Zira Kürdistanda sürdürülen kararlı mücadele karşısında kirli savaş tıkanmıştır. Sömürgeci devlet PKK önderliğindeki Kürt halkının direngen tutumu karşısında tam bir çaresizlik içine düşmüştür. Köylerin ormanların yakılması, köylerin insansızlaştırılması, işin toplama kampları noktasına vardırılması gerçekte yenilginin itirafıdır.

Bir yandan Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş daha da ırmandırılırken, öte yandan

"istikrar paketi" adı altında işçi sınıfı ve emekçilere karşı uzun vadeli ve sitemli bir saldırıya geçilmiştir. Fakat, sermaye sınıfının saldırıları, kitlelerin ekonimik ve sosyal çöküntüsünü derinleştirmekte, toplumsal huzursuzluk buna paralel olarak artmaktadır. İşçi ve emekçilerin genel hoşnutsuzluğunun yanısıra saldırının işyeri ve fabrikalardaki doğrudan sonuçlarına karşı radikal mevzii eylemlerin gelişeceğine dair işaretler vardır. Türkiye burjuvazisini en çok korkutan da budur. Bu durum 27 Mart yerel seçimlerinde ortaya çıkan tablo ile birlikte değerlendirildiğinde, kitlelerin düzen partilerine olan ilgi ve güvenlerinin daha da azalacağı açıktır.

Kriz içinde boğulan Türk burjuvazisi her alanda tam bir açmazı yaşamaktadır. Sermaye düzeni işçi sınıfına ve emekçilere daha çok baskı, daha çok terör ve daha çok sömürüden başka bir şey sunamadığı içindir ki, ona parti dayanmamaktadır. En kitlesel tabana sahip partilerden oluşan hükümetler dahi altı ay ancak dayanabiliyorlar. Burjuvazi, işçilerin ve emekçilerin giderek düzen partilerine sırt çevirdiğinin, bunun ise sistem dışı politik kanallara akabilmenin maddi zemini olduğunun bilincindedir. Bir yandan bunun önünü alabilmek için şiddet ve terörden geri durmayacağını gösterirken, öte yandan kitleleri sistem içinde tutabilmenin yollarını arıyor. Genel seçim tartışmalarını gündemde tutarak, cilalayıp parlatarak piyasaya süreceği "yeni" düzen partilerine kitle desteği yaratmaya çalışıyor. Sistemi tehdit edecek bir toplumsal hareketlilik gelişmediği sürece erken seçim burjuvazinin gündeminde yoktur. Düzen partilerinin oy kaybetmesi, hükümetin meşruluğunu yitirmesi onu çok fazla da ilgilendirmiyor. Fakat işçi sınıfının başını çekeceği bir toplumsal muhalefetin gelişeceğine dair işaretleri hesaba katmak zorunda kalıyor.

Koalisyon hükümeti ara seçim kararı alarak iki yıllık bir zaman dilimini kapsayacak bir seçim süreci başlatmıştır. Bu karar Türk burjuvazisinin içten içe tartıştığı genel seçimi şimdilik gündemin dışına itmiş gibi görünse de, ara seçimlerin ardından yeniden gündeme gelecektir. Zira ara seçim geçici de olsa hiç bir soruna çare olmayacaktır.

Bu seçim sürecinde düzen partileri, eskisiyle yenisiyle, sağcısıyla "solcu"suyla allanıp pullanacak, yeni artistik simalarla piyasaya sürülecek, demagojik bir propaganda yürütülecektir. Daha sonraki bir erken seçim tarihini ise kitleleri sistem içinde tutabilmeyi başarabilecek bir düzen partisinin "yaratılması" belirleyecektir. Doğal olarak burada belirleyici olan burjuva medya ve araştırma şirketlerinin reklamı ve "kamuoyu araştırmaları" olacaktır. Düzen partilerinin hızla kitle tabanını kaybetmesi ve bu partilere tepki duyan kitlelerin sistem dışına kayabilecek yeni arayışlar içinde olması karşısında burjuvazi çelişkili kararlar almak zorunda kalmaktadır. Ekonomiyi "istikrar"a kavuşturmak adı altında altı aydır işçi ve emekçilerin alınterinden gaspettikleri milyarları, bugün seçim kampanyalarında çarçur edeceklerdir. Bunun da faturası katlanarak işçi sınıfına ve emekçilere çıkarılacaktır.

Bu süreci ihtilalci sınıf partisini yaratmada bir olanak olarak kullanmak görev ve sorumluluğu ile yüzyüzeyiz. Perspektiflerimiz doğrultusunda ısrarlı bir çaba ve enerji ortaya koymalı, bu dönemi iyi bir biçimde değerlendirmeliyiz.

"Her seçim dönemi komünistler açısından özel bir önem taşır. Böylesi dönemler yığınları belirgin bir şekilde politize eder."

"Komünistler duyarlılığın ve politizasyonun yoğunlaştığı bu dönemlerden etkin bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti için yararlanmak sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar. Yığınları kendi bağımsız devrimci programına kazanmaya çalışmak; işçi ve emekçilere, kapitalizmle kendi sorunları, sosyalizmle kendi kurtuluşları arasındaki bağlantıyı göstermeye çalışmak -tüm bunlar, komünistlerin her seçim döneminde değişmez politik görevleridir."

Ekim'in 91. sayısındaki başyazısında yeralan bu değerlendirme, komünistlerin görev ve sorumluluklarını yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Geriye politik faaliyetimize bu perspektifle hız kazandırmak, dönemeç yılı ilan ettiğimiz '94 yılını bu doğrultuda kazanımlara dönüştürrmek kalmaktadır.

D. CANSU

Çukobirlik yemekhane işçilerinin direnişi

Sermayenin özelleştirme saldırısından Çukobirlik yemekhane işçileri de payını aldı. Çukobirlik Fabrikası yemekhanesi uzun dönemdir taşeron firmalar tarafından işletilmektedir.

Yaklaşık 200 civarında yemekhane işçisi tüm sosyal haklardan yoksun olarak asgari ücretle çalıştırılıyorlardı. Ancak bundan bir süre önce işçiler örgütlenip sendikalaştılar. Sendikalaşma eski taşeron firma döneminde hayata geçti ve hemen ardından toplusözleşme yapıldı. Toplusözleşme görüşmeleri DİSK'e bağlı OLEYİS sendikası tarafından yürütüldü. Birinci yıl için 5 milyon 250 bin TL net ücret, yıllık 3 ikramiye, yıllık izin ve bir çok sosyal yardım gibi maddeler üzerine anlaşılarak sözleşme bağıtlandı.

Yeni ihaleyi ise MHP'li faşist Aziz Kulak kazandı. Bu nedenle imzalanan toplu sözleşme bu işyerinde muhatap bulamıyor. Eski mütahhit döneminde imzalandığı için yeni dönemde sorun haline geliyor. Sendika da oynanan oyunun ortaklarından biri durumunda. Yeni taşeron MHP'li faşist Aziz Kulak "Ben burayı Çukobirlik yönetiminden sıfır işyeri olarak aldım" diyor. Bununla da yetinmeyerek, "işyerimde kadın çalıştırmam, çünkü kadınlar erkeklerin moralini ve ahlakını bozar" ve "bir tek Kürt dahi işyerimde çalışamaz" diyerek 183 yemekhane işçisini işten çıkaracağını açıkladı. İşçiler bu faşist tutum karşısında direnişe geçtiler. İşyerini işgal eden 200'e yakın işçi geceli gündüzlü işyerini terketmeyerek direniyorlar.

Sözkonusu ihalede Çukobirlik yönetiminin yeni taşerona "burayı size sıfır işyeri olarak teslim edeceğim" demesi, 7 milyarlık bir rüşvetin karşılığıdır. Yeni müteahhit olan (YEMAS) firmasının rüşvet dağıttığı söylentisinin gerçek olduğu anlaşılıyor. Bu rüşvet 183 işçinin işsizliğe terkedilmesinin ve bir çok hakkın gaspedilmesinin karşılığıdır.

Bu durum karşısında sendika bürokratları ise, aman "suçlu durumda düşmeyelim", resmi prosüdür, yasa diyerek işçileri pasifize etmeye çalışıyor. İşçilerle dayanışmaya gelen devrimci ve komistlerden rahatsız olan sendika; "Bunlar sizin gücünüzü bölüyor. Bunlar provakatördür. Sakın aranıza almayın" diyor. Kendi gerçek yüzlerinin açığa çıkmasından korktukları için, işçilerle devrimcileri karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar.

Direnişteki işçilerle ilişkiye geçtik. İlk olarak, iki ayrı bölümde direnişi sürdüren işçilere, komitelerini kurmalarını ve bulundukları direniş hattını terketmemeleri gerektiğini söyledik. Bunu duyan sendika, komitenin işlevsiz kalması için elinden geleni yaptı. Bu nedenle bu komiteler gerçek anlamda görevlerini yerine getiremediler. Bunda devrimcilerin ve komünistlerin de zaafları var. Gereken zamanda kaynaşmayı gerçekleştiremediler. Çünkü sendika her gidiş ve dönüşünde Çukobirlik yönetiminden ve SHP'den sorunun çözüldüğüne ilişkin yalan haberler yayıyor ve Çukobirlik

"Yemekhane İşçilerinin Direnişini Destekle! Yanında Yer Al!" başlığı taşıyan ve Ekimci işçiler imzasıyla Çukobirlik işçilerine dağıtılan bildiriden...

Taşeronlaştırmayla işçi sınıfını bölmeye çalışan sermaye devleti, dışarda işsizler ordusu, içerde ise her türlü baskıya boyun eğen, asgari ücretle ve sendikasız olarak çalışan taşeron işçiler ordusunu oluşturdu. Sermaye devleti için, bu, işçi sınıfına yönelik saldırılarını kolaylaştıran önemli bir silah oldu. Fakat düzenin bu kirli ve bölücü silahını elinden almak mümkündür. Ve herşey bize, biz işçi sınıfına, birleşerek direnmemize bağlıdır.

Çukobirlik işçileri!

Bizler, bugüne kadar kapitalist devletin saldırıları karşısında ciddi bir direniş göstermedik. Devletin taşeronlaştırma politikası karşısında sessiz kaldık. Bugün düzenin işçi sınıfını parçalayan politikasına karşı direnmek için önümüzde uygun bir olanak var. İşçinin işsizi, kadrolu işçinin kadrosuz işçiyi küçümsemesine son vermeliyiz. Bizler kadrolu-kadrosuz, taşeron işçisi olan veya olmayan bütün işçiler, tek bir sınıfın, işçi sınıfı ordusunun birer parçasıyız. Öyleyse, sermaye devletinin işçileri bölme oyununa gelmemeli ve direnişçi yemekhane işçilerini desteklemeliyiz."

yönetimince getirilen yemekleri bir tutanak karşılığı teslim alıp dağıtıyordu. Bu ise işçilerin yemek dağıtmama direnişinin kırılması demekti.

Direnişçi işçilere bulundukları alanda önemli avantajlara sahip olduğunu hatırlattık. Çukobirlik'te çalışan 5 bin işçinin neredeyse yarısı kendilerini destekliyordu. "Siz yemek dağıtmayın, biz sizleri destekleriz" diyerek dayanışmayı önerdiler. Sendika ise bunu dikkate a mak bir yana, direnişi pasifist tutumuyla geriye çekmeye çalıştı. Bir cumartesi günü fabrikaya gelen jandarmalar sendikayı; burayı iki gün içinde terkedin, yoksa zorla dışarı atarız diye tehdit ettiler. Bunun üzerine sendika sorunun çözüldüğünü söyleyerek işçilere yalan söyledi. 50 işçi işyerinde kalacak ve sözde bunlar vardiya olarak o gece çalışacak, geri kalan işçiler de evlerine gideceklerdi. Pazar sabahı fabrikayı basan jandarma direniş yerinde oturmakta olan işçileri direniş mevziinin dışına itti. Böylece önemli bir direniş mevzisi kaybedilmiş durumdu. Ama sendikanın tüm hain tutumuna rağmen fabrikanın dışında da direniş sürdürülüyor. Sendikaya güvenleri kalmadığı için, şu an kendilerine destek veren ve perspektif sunan devrimcilere ve komünistlere daha çok güven duyuyorlar. Çünkü ilk günden bu yana bu sahte işçi önderlerinin hain tutumunu açık ve net bir biçimde teşhir etmiştik. Bu çok kısa bir zamanda doğrulandı. İşçiler geri zemine itilmiş olsalar da, şu an kapıdaki giriş ve çıkışları kendi denetimleri altına almış durumdalar. Kapıdan giren ve çıkan binlerce işçiyi alkışlarla sloganlarla dayanışmaya çağırıyorlar. Bunun üzerine 300 civarında işçi destek ziyaretinde bulundu. Akşam ise diğer bölümlerden çalışan 600 işçi işi durdurup destek ziyaretine geldi.

Gerekli kararlılık ortaya konulduğu koşullarda, kazanan direnişçi işçiler olacaktır.

C.CEMRE

Coca Cola işçileri E-5'i kapattı

Bakırköy-İncirli'de bulunan Coca Cola'mn 625 işçisi fabrikanın kapatılacağı gerekçesiyle Temmuz ayı sonunda topluca işten atılmışlardı. Son 10 ayın ücretlerini alamayan işçilere hiçbir tazminat ödenmediği gibi, ödemenin nasıl ve ne zaman yapılacağı konusunda da bir açıklamada bulunulmadı.

3 Ağustos'ta fabrikayı işgal eden işçiler, bunun aynı gün devletin zoruyla kırılmasıyla açlık grevi ve oturma eylemiyle sürdürmeye çalıştılar. Polisin sürekli saldırılarıyla önce fabrika bahçesinden dışarıya çıkarıldılar. Daha sonra ise oturma eylemi tümüyle sona erdirildi. İşyeri bu kez adeta polisler tarafından işgal edildi.

Ücret talebiyle hareket eden işçiler sorunlarına bir çözüm bulamadıklarından 1 Eylül sabahı E-5'i fabrika önünde trafiğe kapatarak oturma eylemine başladılar. Ancak 10 dakika süren bu eylem de bir çok işçinin coplanması ve tekmelenerek yerlerde sürüklenmesiyle sona erdi.

Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası, işçiler yerlerde sürüklenirken ortada yoktu. Bir kez daha, her şeye boyun eğildiği sürece işleyen yasalar, sözleşmeler kağıt üzerinde kaldı. Kapitalizmin tek ve gerçek yasası olan "kar daha çok kar" işliyor. Devlet aygıtının her türlü aracı da bu temel yasaya uygulama gücü kazandırmak için çalışıyor.

Bu sürecin hazırlanmasına baştan göz yumuldu. İşçiler önce sendikalar ve sendikasızlar olarak bölündü. Sendikalılar sendikanın satılmış, ihanetçi tutumuyla daha beter konuma getirildi. Sendikasızlar ise "evlat" muamelesiyle daha bir işe koyuldular. Her türlü bölünmüşlük körüklendi, hedef çarpıtıldı. Sonra Has Şirketler Grubuna bağlı İMSAN A.Ş. (İstanbul Meşrubat Sanayii A.Ş.) 25 yıllık üretim sözleşmesinin dolduğunu, artık üretimi bir Amerikan şirketi olan MAKSAN A.Ş.'nin sürdüreceğini belirterek işçilerin tümünü kapıya koydu. Bir yıl boyunca işçiler "mahkeme sonuçlanacak, sözleşme yenilenecek" diye avutulmuşlardı, şimdi ise üretime yeniden başlamanın hazırlıkları yapılıyor. İşçilerin çoğu paralarının ödenmesi durumunda yeniden asgari ücretten çalışmaya evet diyeceklerini belirtiyorlar.

Mücadelenin ekonomik-sendikal sınırlara hapsedilmesi kırılamadığı sürece, işçi sınıfına yönelik saldırılar daha da boyutlanacaktır. İşçi sınıfı örgütlü mücadeleyi seçmeli, onmilyonlarca üyesi bulunan emek ordusunu dağınıklıktan kurtarıp, politik ve militan bir mücadeleye hazırlamanın çabasında olan komünistlerin yanında yer almalıdırlar.

D.EVRİM

Küçük-burjuva devrimciliğinden proleter sosyalizmine...

İşçi Sınıfının Öncü Partisi İçin EKİM saflarına!

Geçmişte THKP-C (Acilciler) Hareketi içinde yeralan bir grup devrimci Ağustos ayı içinde EKİM saflarına katıldı. Bu yoldaşların kendi geçmişlerine bakışlarını, ileriye çıkışlarını ve EKİM saflarına katılışlarını değerlendiren 25 Ağustos 1994 tarihli açıklamalarını devrimci kamuoyuna sunuyoruz.

Bizler, THKP-C (Acilciler) Hareketi saflarında devrimci mücadeleye başlamış bir grup devrimci olarak, geçmiş ideolojik-örgütsel platformumuzdan bir kopuş yaşamış bulunmaktayız. Bu, devrimci harekette alışılmış olduğu gibi, yalnızca örgütsel-pratik vb. sorunlardan dolayı değil, fakat bunların da kaynağı olan ideolojik-sınıfsal konum ve muhtevadan bir kopuştur.

Türkiye devrimci hareketinin '80'lerde yaşadığı dövüşsüz yenilginin ardından gelişen tasfiye dalgası ve bunun yolaçtığı örgütsel dağılmanın verdiği ruh haliyle sağa savrulma, geçmişte güdük de olsa varolan devrimci konumun da gittikçe silikleşmesine yolaçmıştır. Bu süreç iki yönlü bir etkileşim şeklinde gelişmiştir. Devrimci hareketin sınıf dışı konumu yenilginin ağır tahribatlarıyla da birleşerek hızlı bir örgütsel çözülmeyi yarattı ve ideolojik yozlaşmayı hızlandıran bir etkene dönüştü. Diğer taraftan ideolojik bunalım, küçük-burjuva halkçı konum terkedilemediği oranda genel bir krize dönüştü. Bu da ya hepten tasfiyeye ya da hızlı bir sistem içileşmeye (reformizme) yolaçtı.

Kuşkusuz ki, bu çözülme süreci temel olmakla birlikte, yalnızca devrimci hareketimizin kendine özgü iç siyasal süreçleriyle açıklanamaz. Burada iç ve uluslararası etkenler birarada ve birbirlerini izleyerek rol oynadılar. '80'le birlikte gelişen karşı-devrim dalgası ve sonuçları bunun birinci etkeni olurken, modern revizyonizmin çöküşüyle gündeme gelen -evrensel boyutlu- karşı-devrim dalgası, yolaçtığı "sosyalizmin sorunları" tartışmasıyla, bunun ikinci temel etkeni oldu. Devrimci hareketin bugün içinde bulunduğu durum bu etkenlerin bileşik etkisinin bir sonucudur. Daha açık bir ifadeyle, Marksizm-Leninizm'den ayrılma, iki genel eğilim olarak, çağdaş popülizm ve modern revizyonizm şeklinde ifade bulmuşlardı. Ve 80'li yılların iç ve uluslararası olayları, bu iki eğilimi ya çöküşe ya da büyük bir bunalımın içine sürükledi.

Yukarıda en genel çerçevesini çizdiğimiz tablo, içinden koparak geldiğimiz THKP-C (Acilciler) Hareketi'nin de gerçekliğini ifade etmektedir. Küçük-burjuva halkçı damarın vardığı nokta, "Halklaşan Türkiye" ve "Türkiye'nin bir İslam ülkesi olduğu gerçeği"nin (!) keşfedilmesi olurken;* modern revizyonist damar da, Brejnev revizyonistini "Dünya halklarının barış güvercini", Afganistan'ın işgalini "devrim", SSCB'yi ise "Dünya demokrasi

---

* Bu saçmalıklar, "Olağanüstü MK Toplantısı ve Değerlendirmeleri" (Nisan 1992 Kararları) adı altında yayınlandı. Fakat ilginç olan, hareketin bütünüyle tasfiye olduğu ve MK diye bir organın olmadığıdır. MK olarak sözü edilen, siyasi bir görüntü altında tasfiyeci şefin etrafında toplanmış dört kişilik bir tüccar şebekesidir. Öyle görünüyor ki, bunların ticaret dışında ne bir vasıfları ne de ilgi alanları vardır.

güçlerinin kalesi" ilan edilmesi olmuştu. Fakat tarihin cilvesi şu ki, bu kaleyi savunan anlayış aynı kalenin enkazı altında kaldı.

Yeni dönem tasfiyeciliği

THKP-C (Acilciler) Hareketi, '80 faşist darbesiyle gelişen karşı-devrimci imha hareketini asgari bir maddi kayıpla atlatabilmiş hareketlerden biridir. Merkezi önderliğini bir-iki fire dışında koruyabilmiş, yerel düzeyde alınan bütün darbelere karşın siyasi örgütsel faaliyetini '84'lere kadar sürdürebilmiştir. Bu, o koşullarda yeniden toparlanıp ileri çıkabilmek için objektif olarak büyük bir olanaktı.

Öte yandan, merkezi önderliğin aynı alana çekilmiş olması, yalnızca siyasi-örgütsel alanlarda değil, fakat aynı zamanda ideolojik alanda da bir yoğunlaşma ve atılım için önemli bir avantajdı. Kaldı ki, hareketin ideolojik üretim faaliyeti de bu dönemle sınırlıdır (1980-1984). Hareketin yaşanılanı sorgulama ve kendini aşma doğrultusundaki adımları sol pasifizmin eleştirisi ekseninde gelişmiştir. Bu alandaki çabalarla belirli bir mesafe alınmışsa da, bu hiç de "Leninizme evrilmek" anlamına gelmiyordu. Zira, hareketin geçmiş dönemine damgasını vuran sol pasifist anlayışın eleştirisi, Marksizm-Leninizm cephesinden değil, sağ pasifist bir cepheden yapılmıştır. Türkiye'nin iktisadi-toplumsal gelişme sürecinin tahlilinde önemli halkalar yakalanması, programatik sorunlara ve mücadele tarzına ilişkin bir takım kaba geriliklerin aşılması, temelde yaşanan sağcılaşma gerçeğini değiştirmemektedir. Bugün gelinen nokta, bunu tartışma götürmeyecek bir tarzda doğrulamıştır.

Söylemler ne kadar keskin olursa olsun, her sol sapma özünde bir sağ sapmadır. Aslında bu, "öz"e dönmektir. Bunu anlamak için 1900'lerin Narodniklerine gitmeye gerek yoktur. Türkiye devrimci hareketinin siyasal konumuna marksist bir tarzda bakabilmek yeterlidir.

THKP-C (Acilciler) Hareketi'nin '84'den sonra hızlanan ideolojik tasfiyesi örgütsel tasfiyeyle de bütünleşerek sürerken, kelimenin bilimsel ve pratik anlamıyla sınıfdışı bir konumda bulunması da, tasfiye sürecinin kısa bir sürede tamamlanmasını sağlamıştır. Bu koşullarda toplanan I. Kongre (1986), mülteci tasfiyeciliğinin "atılım" söylemleri bir yana, hareketin tasfiyesinin resmi ilanı olmuştur. Bu aşamadan sonra hareket artık şekilsiz, kendiliğinden bir platforma dönüşmüştür.

Hareketin sürüklendiği bu konum, '82 yılından son döneme kadar kadrolarda bir hoşnutsuzluk ve bir tavır alış geliştirmişse de, bu, aynı mevzide bir tavır alışı aşamadığı oranda tasfiyeci sürecin bir eklentisi olmaktan kurtulamamıştır. Yalnızca Acilciler Hareketi'nde değil bütün devrimci harekette, tasfiyeciliğin ideolojik-sınıfsal muhtevası kavranabilmiş değildir. Kopuşmalar, tavır alışlar politik-örgütsel çerçeveyi aşamamıştır. Bu konuda Lenin'in şu sözlerini aktarmak anlamlı olacaktır:

"Tasfiyecilik sadece işçi sınıfının eski partisinin tasfiyesi (...) değildir, aynı zamanda proletaryanın sınıf bağımsızlığının yıkılması, burjuva fikirleriyle sınıf bilincinin baştan çıkartılmasıdır."

EKİM'e doğru...

Devrimci iddiasını yitirmeyen bir grup olarak biz, yukarıda en genel hatlarıyla sunduğumuz ve gerçekte çok daha bunalımlı bir dönemin son halkasında ideolojik bir kopuş yaşayarak proleter sosyalizmi saflarına aktık. İdeolojik olarak şekillenmemiz çok sancılı bir dönemin ürünü olmuştur.

İçinden koparak geldiğimiz hareketin bütünüyle tasfiye olduğu bir ortamda, hareketi yeniden toparlamakla başlayan ve yalnızca bizimle sınırlı olmayan çabalar, bizim için denizin

bittiği yer oldu. Geçmiş siyasal süreçlerimizin değerlendirilmesi ve kendimizi hareket olarak yeniden anlamlandırma çabalarımız, teknik yaklaşımları aşamadığı oranda sonuçsuz kaldı. Başlangıç itibarıyla hareket noktamız hiç de ideolojik-sınıfsal muhtevada değildi. Örgütsel ve pratik sorunlar, özellikle de önderlik sorunu sorgulama sürecimizin esasını oluşturuyordu. Bu yaklaşım, toparlanma faaliyetimizin iflasını getirdi.

Bu noktadan itibaren biz, yaşanılan sorunların yapısal olduğunu ve yalnızca örgütsel-pratik gerekçelerle izah edilemeyeceğini, bunun özünde ideolojik-sınıfsal konumumuzla doğrudan ilişkili olduğunu tespit ettik. Bu sonuca varmamız, kopuşumuzun ilk adımı anlamına geliyordu. Fakat, esas zorluk da burada başlıyordu. Bir yandan henüz yeni yakaladığımız sorgulama yöntemini ustaca kullanmaktaki yetersizliğimiz, öte yandan da geçmişin halkçı önyargılarının etkisi buna yolaçıyordu.

İşte biz, tam da bu kritik dönemeçte EKİM'i tanıma şansını bulduk. Bizim için artık ileriye, proleter sosyalizmine doğru çıkabilmenin bütün kanalları açılmıştı. Zira, uzun bir iç bunalım döneminden sonra yakalayabildiğimiz ipuçlarını, EKİM bütün toplumsal ve siyasal sonuçlarıyla önümüze koyuyordu. Bu, herşeyden önce EKİM'de ifadesini bulan **devrimci marksist yöntemdi.** EKİM'in kendi geçmişini aşarak proleter sosyalizminin ülke topraklarındaki mecrasını açmasının sırrı da buradaydı.

EKİM yıllar önce devrimci hareketin bunalımını şu satırlarda ifade etmişti: *"Devrimci demokrat akım, düzene karşı mücadelesini sürdürmekle birlikte bir ideolojik bunalım içindedir. **Bu bunalımın temelinde sosyalizm iddiasıyla bağdaşmaz ideolojik-politik konumu yatmaktadır.** Bu bağdaşmazlık bilince çıktığı ölçüde, bir yandan bunalım etkenine dönüşürken, **öte yandan bu akımın bünyesinden ileriye, prolitir sosyalizmine akan ve akacak olan öğelerin itici gücü oluyor."*** (*Teori ve Program Sorunları*, Önsöz, vurgular bize ait.)

Kuşkusuz ki, EKİM bu saptamayla yetinmemiş, bir yandan küçük-burjuva sosyalizmiyle, öte yandan modern revizyonizmle radikal devrimci bir hesaplaşmayla bugüne gelmiştir. O bu çıkışını, dar anlamda EKİM'in "teorik, politik ve örgütsel gelişme ihtiyaçları değil, tam da bu aynı alanlarda, genel olarak Türkiye komünist hareketinin ihtiyaçları ve karşı karşıya bulunduğu görevler" perspektifi temelinde yapmıştır. "Acil sorun parti, temel sorun devrim ve iktidardır" perspektifi içinde hareket etmiştir.

EKİM'in bizim için bir çekim merkezi, bir ışık olması yalnızca ideolojik-politik gücünden değil, ama buna da bağlı olarak, yeni bir gelenek ve yeni bir kültür olmasından da dolayıdır.

Yeni Ekimler için EKİM saflarına!

Bugün bulundukları yapılardan bağımsız olarak, ister örgütsüzleşmiş ister örgütlülüğü süren ve bizim yaşadığımız bunalım ve tasfiye sürecini yaşayan küçümsenemeyecek oranda bir devrimci potansiyel vardır. Bu noktada, devrimci iddiasını yitirmeyen bütün devrimcileri, geçmiş siyasal süreçleriyle marksist bir hesaplaşmaya ve proleter sosyalizmi saflarına çağırıyoruz. Kendine ve yaşadığı topluma karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde olan her devrimci bu çağrımıza kulak vermelidir.

Artık kaybedecek zamanımız yok! İşçi sınıfının marksist-leninist partisi için EKİM saflarına!

İhtilalci sınıf partisi için ileri!

Tek yol proletarya devrimi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

25 Ağustos 1994

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm'e Önsöz

Demokratizmi savunmanın sınırları

(I. BÖLÜM)

H. Fırat yoldaş, yakında yeni baskısı yayınlanacak olan Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm için, geniş bir Önsöz hazırladı. Birinci bölümünü bu sayıda yayınladığımız bu Önsöz'ün sonraki bölümlerine gelecek sayılarımızda yer vereceğiz

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm kitabının ilk baskısı 1993 sonbaharında tükendi. İkinci baskı hazırlığı Mart 1994'te okura duyurulmasına rağmen, bu ancak şimdi gerçekleşebiliyor.

Ekim'deki dizi yayının hemen ardından bu çalışmanın ilk toplu kitap yayını yurtdışında yapıldı. Ardından Mart 1990'da Eksen Yayıncılık tarafından ilk Türkiye baskısı gerçekleştirildi. Yayınevinin en çok sayıda basılan, fakat en erken tükenen kitabı oldu. 4500 adetlik ilk baskı, Ekim 1993'te, yayınından yaklaşık üçbuçuk yıl sonra, yayınevinin elinde artık yoktu. Devrimci okura hitabeden, onun ilgi alanı içine giren bir kitap için, devrimci yayın piyasasının hala da sürmekte olan kısır ortamında, bu sonuç kuşkusuz önemlidir. *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'in beklenen ilgiyi gördüğünü göstermektedir. Kitaba olan yeni talep ise bu ilginin hala sürmekte olduğuna, hatta denebilir ki, girmekte olduğumuz yeni evrede artarak süreceğine bir göstergedir.

Fakat yine de, bu kitabın ilk baskısının tartışma gündemi bakımından önemli bir talihsizliğe uğradığı da burada hatırlatılmalıdır. *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*, devrimci hareketimizin son otuz yıllık yakın geçmişini değerlendirme ve tartışmaya çok özel bir ilginin hala sürmekte olduğu bir tarihte, 1989'un Nisan-Ağustos'unda kaleme alınmıştı ve kuşkusuz gündeme çok iyi oturmaktaydı. Ne var ki ilkin *Ekim*'de yayınlandı ve *Ekim* o tarihte, henüz çok yeni olan bir hareketin doğal olarak çok sınırlı dağıtılabilen bir yayın organıydı. Çalışmanın geniş devrimci okur çevrelerine ulaştırılması ancak 1990 Mart'ında gerçekleşen baskı ile olanaklı olabildi. Fakat bu tarih, tam da Doğu Avrupa'da 1989 sonbaharında başlayan çöküntünün hızla ilerlediği ve elbette tüm dünyada olduğu gibi bizde de sol hareketi derinden sarstığı günlerle üstüste düştü. Devrimci kadroların ilgi alanı ve solun tartışma gündemi hızla değişti. Daha 1987'den itibaren, Gorbaçovculuk rüzgarı, "Sosyalizmin Sorunları" üzerine liberallerin başını çektiği bir tartışmayı zaten hep gündemde tutmuştu. Bu son olaylar ise, dikkatleri bir süre için neredeyse tümden, Türkiye solunun yakın geçmişinden uluslararası sosyalizmin 70 yıllık tarihine kaydırdı. Böylece geleneksel örgütlerin tutucu yöneticileri de hiç değilse içe dönük sorunlarda rahat bir nefes aldılar. Yakın geçmişi değerlendirme yakıcı ihtiyacı unutuldu ve unutturuldu. Doğrusu bu konuda en cin fikirlisi de bir kez daha bu kitaba alt başlığını veren hareketin yöneticileri oldular. Uluslararası devrimin meseleleri tartışılıp bir açıklığa kavuşturulmadan Türkiye devriminin meseleleri mi tartışılırmış dediler; uluslararası devrimin meseleleri ise, hele "40 yıllık teorik boşluk" da düşünüldüğünde, öyle kısa zamanda çözülebilecek meseleler olmadığına göre, sabredip beklemekten başka çare yok diye ekleyerek işin içinden sıyrıldılar.

Fakat en cin fikirli oyalama yöntemleri bile, devrimci kadroların, devrimci hareketin geçmişine ilişkin canalıcı sorunlara duyduğu ilgiyi öyle uzun süre ve tümüyle dizginleyemezdi. Yayınlandığı tarihte tartışma gündeminde yaşanan ani değişmeye rağmen *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm* kitabının gördüğü ilgi bunun kanıtıdır. Bunun göstergesi yalnızca 4500 adetlik baskının [illegible]enmesi değil, fakat yanısıra, bir çok tartışmada kitabın şu veya bu biçimde anılması, yararlanılması ya da eleştiri konusu edilmesiydi. Kitaba alt başlığını veren hareketin liderleri bile yarar umdukları "suskunluk fesadı" taktiğine rağmen bundan uzak kalamadılar. Zira kitap bir devrimci örgüt için utanç verici sayılması gereken tüm "önlemler"e rağmen saflara sızdı, "parti içi"ne girdi ve doğal olarak "karışılıklar"a yolaçtı. Şunu da şimdiden kaydedelim ki, kitap, ilgili hareketin resmi düzeyde birçok formülü ve sloganı terketmesinde önemli bir rol de oynadı.

Türkiye sol hareketinin "Sosyalizmin Sorunları"na ilgisi çok sürmedi. Buna şaşırmamak gerekir. Sözü edilen ilgi olayların sarsıcı baskısıyla tümüyle kendiliğinden oluştu, saflarda büyük karışıklıklara,

tahribata ve dökülmelere yolaçtı. Fakat ciddi bir tartışmaya ve ileriye dönük sonuçlara yolaçmadan, yine kendiliğinden soğudu gitti. Şimdilerde dikkatler yeniden içeriye yönelmiş durumda. *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'in böyle bir evrede ikinci bir baskısıyla okur önüne çıkması, bu kez kendisi için muhakkak ki bir şanstır.

Yayınevinin çok sayıda kitabı içinde bugüne dek tükenen iki kitaptan birinin *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*, ötekisinin ise *Devrimci Harekette Reformist Eğilim* olması kuşkusuz anlamlıdır. Zira bu iki kitap birbirini bütünlüyor. İlki teorik-programatik sorunları, ikincisi ise, bu sorunlarla bağlantılı olarak geleneksel devrimci hareketin **yeni dönemdeki** taktik çizgisini ele alıyor. Devrimci okurun bu iki kitaba birarada ilgi göstermesini bu açıdan rastlantı saymıyoruz.

Kitabın "Giriş" bölümünde de ifade edildiği gibi, *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'i önceleyen ve dolaysız olarak bütünleyen bir başka kitap daha var. *Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi*. 1987 yılının ilk kopuş aylarında sıcağı sıcağına kaleme alınan ve aynı yılın Ağustos ayında yayınlanan bu kitabın yasal baskısı bugüne kadar yapılamadı. Dolayısıyla kitap, bizim çeşitli metinlerimizde sık sık anılmakla birlikte, geniş devrimci okur kitlelerine bugüne kadar sunulamadı.

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm'in bu İkinci Baskı'sının hemen ardından, anılan kitap da o dönemin bazı başka metinleriyle birlikte, nihayet yeni bir baskıyla devrimci okura sunulacaktır.

*

Bu kısa giriş açıklamalarından sonra, artık Önsöz'ümüzün asıl konularına geçebiliriz. *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*, Türkiye devrimci hareketinin ideolojik-programatik temelini aynı hareketin 30 yıllık gelişme süreçleriyle içiçe ele aldığı için, bu Önsöz vesilesiyle Türkiye devrimci hareketinin kitabın yayınını izleyen dönemdeki evrimini ve bugünkü durumunu ele almak kuşkusuz anlamlı olurdu. Fakat komünistler bunu bir dizi başka yazıda zaten sürekli ele aldıkları için, biz bu konuya burada kısa bazı ara değinmeler dışında girmeyeceğiz.

Bir Önsöz'ün sınırları içine sığabildiği ölçüde ele almak istediğimiz iki başka konu var. Bunlardan ilki, devrim sorunu eksenine oturan kitaba, sol hareket saflarından verilen en derlitoplu yanıtı yanıtlamak olacak. İkinci konuyu ise, kitaba alt başlığını veren hareketin (TDKP) kitap sonrası dönemde teorik sorunlar ve program cephesindeki durumunu ele almak oluşturacak. Aynı hareketin taktik ve örgütsel cephedeki durumunu ise sonraya, buna uygun düşen bir başka vesileye bırakıyoruz.

"İkinci Kuvay-ı Milliyeci" gelenekten bir demokratik devrimci

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm için en büyük talihsizlik, devrimci okurun kitabın altbaşlığına ve dolayısıyla hareket noktasına aldanarak, bu çalışmayı belli bir hareketin eleştirisinden ibaret sanması olabilirdi. Tam da bundan duyulan kaygı nedeniyledir ki, ilk baskıya yazılan kısacık önsöz, teknik açıklamalar dışında, tümüyle bu noktaya ayrılmış ve şu sözlerle bitirilmiştir:

"Dolayısıyla, devralınan miras bakımından olsun, yöntem sorunları bakımından olsun, özellikle devrim sorununa ilişkin olmak üzere temel bazı teorik görüş ve anlayışlar bakımından olsun, bu kitap, özünde, özgün bir örnek üzerinden yapılmış genel bir eleştiridir. Okurların kitabı bu gözle incelemesi gerekiyor."

Ne iyi ki hemen tüm kişi ve çevreler kitabı bu çerçevede ele aldılar. Onu yalnızca bir TDKP eleştirisi değil, fakat ondan hareketle yapılmış olmakla birlikte, aslında devrimci hareketin bir genel eleştirisi olarak kabul ettiler. Buna buradaki konumuzu oluşturan *Devrimci Demokrasiden Sosyalizme (TDKP ve EKİM Eleştirisi)* başlıklı ve Mehmet Yılmazer imzalı yazı da dahil. Şu farkla ki, M. Yılmazer anlamsız bir tutumla bunu gizlemeye çalışıyor. Ne var ki bu tutum umduğu yararı sağlamadığı gibi, yazarı gülünç bir duruma da düşürüyor. Yazısının tüm havası ve tonu kadar, tartıştığı sorunlar da, onun eleştiriyi, **biçim olarak** TDKP üzerinden yapılmış geleneksel devrimci hareketin bir genel eleştirisi olarak algılandığını ve geleneksel hareketin bir mensubu olarak da, onu kendi cephesinden yanıtlamaya çalıştığını gösteriyor.

1991 Mart'ında kaleme alınmış bu yazıyı (*Yol*, sayı:1, s.29-54) burada özellikle önplana çıkarışımızın iki temel nedeni var. Bir kere yazı nispeten derlitoplu bir karşı yanıtın ifadesi. Tartıştığı sorunlar bakımından, *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'e şu veya bu biçimde değinen yazılar içinde, en dikkate değeri. Yazar tartışmada gösterdiği tüm zayıflıklara (çarpıtma, demagoji vb.) karşın, konusunu ciddiye almış, en kritik sorunlarda karşı savlar ileri sürmüştür. M.Yılmazer'in yazısı, Z.Ekrem'in TDKP için yaptıkları hakkındaki yargımıza anıştırma yaparak ifade edecek olursak, küçük-burjuva demokratizminin geleneksel teorik-programatik konumunu savunabilmenin olanaklı sınırlarının somut bir ifadesi olmuştur.

Şunu da ekleyelim ki, yazarın yazısının *TDKP ve EKİM Eleştirisi* biçimindeki altbaşlığı tümüyle yanıltıcıdır. "TDKP Eleştirisi" iddiası az sonra sergileyeceğimiz gibi gülünç bir hileden ibarettir. Yazı gerçekte tümüyle bir EKİM eleştirisidir. Dahası, TDKP eleştirisi olmak bir yana, yazarın bu çabasını, aynı zamanda, TDKP adına bir yanıt, onun adına yapılabilecek en ileri savunma olarak da değerlendirmek gerekir. Görüşleri incelendiğinde görülmektedir ki, yazarın sorunu TDKP'nin bugünkü fiili programatik konumuyla değil, fakat artık geride kalmış geri iktisadi tahlilleriyledir. Ve TDKP, geri iktisadi tahlilleri geride bıraktığından beri, Türkiye devriminin temel sorunlarında yazar ile **aynı konumdadır, aynı kategori içindedir.** Aralarındaki fark esasa ilişkin olmayan bazı sorunlar ile şekillendikleri özgün geleneklerden miras kalan terminolojiden ibarettir.

Bizi yazarın yazısını esas almaya götüren ikinci temel neden de bu son nokta ile yakından bağlantılıdır. Bilindiği gibi M.Yılmazer "İkinci Kuvayı Milliyeci" geleneğin bir temsilcisi ve önde gelen yazarlarındandır. Bunun bizim için taşıdığı özel simgesel anlamı görebilmek için *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm*'in "Yeni Çizginin Eskimiş Kökleri" başlıklı ara bölümüne bakmamız gerekecek: "Tüm devrimci harekete ortak miras olarak kalan demokratik devrim tezinin '60'lı yıllardaki tek etkili teorisyeni M.Belli değildir. ..., bir ötekisi Dr. Hikmet Kıvılcımlı'dır" (s. 52, I.Baskı). M.Belli demokratik devrim tezini Türkiye'nin iktisadi yapısı ve sosyal sınıf ilişkileri üzerine geri tahlillere oturtmuşken, farklı olarak Dr. Kıvılcımlı, aynı tezi Türkiye'nin kapitalist gerçekliği temelinde gerekçelendirmiştir. Bunu, bir sonraki sayfada şu gözlem tamamlamaktadır: "Bugün kapitalist gelişmenin sonuçları daha net görülebildiği için artık savunulamaz hale gelen anti-feodal devrim düşüncesini terkedenlerin, M.Belli ile H.Kıvılcımlı'nın ortak "pratik sonuç"unda (demokratik devrim tezinde -HF) ısrar etmeleri dikkate değerdir. Bu M.Belli'den Kıvılcımlı'ya doğru bir kayma olarak da nitelenebilir. Şu farkla ki, Kıvılcımlı 'yerli' tekelci burjuvaziye karşı demokratik devrimi savunuyordu. Bugün ise işbirlikçi tekelci burjuvaziye karşı aynı şey savunuluyor. Maocu gruplar hariç, devrimci hareketin öteki kesimleri bu değişimi daha 1970'lerde yaşamışlardı." (s.53)

Bu gözlem kitabın temel fikirlerinden biridir. Bugün, denebilir ki TKP-ML dışındaki tüm öteki geleneksel devrimci gruplar, esas mantığı bakımından Dr. Kıvılcımlı'nınkine denk düşen bir demokratik devrim görüşünü savunuyorlar. Bu doğruysa eğer, bu durumda, bizim devrimin temel sorunlarına ilişkin eleştirimizin karşısına, başından beri "doktorcu" olan birisinin çıkması, gerçekten ayrı bir önem taşımaktadır. Eleştiri, geleneği temsil eden asıl muhatabı tarafından yanıtlanmıştır. Bu bir rastlantı mıdır, yoksa M.Yılmazer bilinçli bir "misyon"la mı hareket etmiştir, bu sonuçta çok da önemli değildir, fakat sonucun kendisi önemlidir. Zira eleştirinin, geleneksel hareketin devrim sorunundaki **yeni konumunu** geçmişten beri temsil eden biri tarafından yanıtlanması, bu yanıtın olanaklı sınırlarını da vermiştir.

M.Yılmazer bilinçli ya da bilinçsiz, "misyon"una gerçekten bir mücahit ruhuyla sarılmıştır. Önümüzdeki yazısı bunun tek kanıtı da değildir. Yazar (ve bir bütün olarak dergisi), hararetli demokratik devrim savunuculuğunu sonraki yazılarında da sürdürmüştür. *Yol*'un Ağustos '93 tarihli 5. sayısındaki yazıları gerçekten ilgi çekicidir. Zira sözde geleneksel devrimci demokrasideki tasfiyeci çürümeyi konu aldığı bu yazılarda, M.Yılmazer öte yandan dönüp demokratik-devrim tezinin zaferini ilan edebilmektedir. Bu, onun, tartıştığı çürümenin ideolojik temellerini ve tarihsel köklerini hiçbir biçimde anlayamadığını kanıtlar yalnızca.

Kritik ayrım noktası: "Nasıl bir kapitalizm?" sorusu ve sorunu

M.Yılmazer yazısına "iltifat"larla başlıyor: "H.Fırat'ın *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm* kitabı THKO ve TDKP geleneğinden kesin ve köklü bir kopuşmadır. H.Fırat kendi geçmişiyle hesaplaşırken dolambaçlı bir yol izlemeyip, doğrudan onun teorik köklerini hedef almıştır." (s.29)

Bunu H.Fırat'ın kitabının yakın geçmişe ilişkin bazı değerlendirmeleri ve yazarın buna sempatiyle yaklaştığını gösteren bazı pasajlar izliyor. Ne var ki, yazar geçmişten beri böyle değerlendirmelere sahip olmalı ki, küçümseyici bir tonda ekliyor: Böyle değerlendirmeler yapabilmek için, "neden '80'leri beklemek gerekti?" (s.30). Bu bilgece mahçup edici soru karşısında doğrusu boynumuz bükük. Fakat gönül isterdi ki, bizim ancak 1987'de yaptığımız bu değerlendirmelere, kendisinin ya da geleneğinin çoktandır zaten sahip olduğunu gösterir bazı kanıtlar ya da buna ilişkin kaynaklar da ilave etmiş olaydı sözlerine. Zira yazarla bu değerlendirmeler (ki yazı boyunca serpiştirilmiş olarak sürüyor) çerçevesinde "dil"imiz öylesine birbirine benziyor ki, eğer o dalgınlıkla bizden almadıysa, garanti biz farkında olmadan bunları ondan almış

olmalıyız. Buna bir an için inansak bile, yine de karışıklık yaratan basit bir sorun kalıyor geriye. Bizim bildiğimiz, EKİM'in sol harekete ve onun temel bir kolu olarak devrimci küçük-burjuva demokrasisine ilişkin bu değerlendirmelerini, '80'leri bir yana bırakalım, '90'ların ortasına vardığımız şu tarihte bile, bizimle paylaşan bir siyasal grup halen de yok ya da var da biz bilmiyoruz.

Fakat küçümsemeyle karışık bu lütufkar övgüler, yalnızca yumuşak ve okşayıcı bir açılış içindir. Yazar çok geçmeden "'Nasıl Bir Kapitalizm' Sorunu" ara başlığına, geleneksel küçük-burjuva demokratizminin ayağına dolanan ve elinizdeki kitapta bu nedenle kendisine geniş bir yer ayrılan o kritik soruna geçiyor. Bu başlık altında, H.Fırat'ın düştüğü sözde yöntemsel karışıklığa değindikten ve TDKP'nin geri iktisadi teorilerinin gerici özüne yöneltilen eleştiriyi buna rağmen haklı bulduktan sonra, nihayet sadede gelip şunları söylüyor:

"Ancak, bizde kapitalizmin nasıl geliştiği sorusuna verilen cevapların yanlışlığı, bu sorunun gerekliliğini ortadan kaldırmaz. MDD kökenli siyasetler, bizde kapitalizmin durumunu irdelerken, onun emperyalizm ve feodalizmle bağlarını tümüyle yanlış koymuşlardır. Ancak buradan, bizde kapitalizmin emperyalizm ve feodalizmle bağının irdelenmesinin gereksizliği çıkmaz. Yazar, bu konuda saçmalık ölçüsüne vardırılan hatalardan kalkarak, konuyu sadece kapitalizmin **varlığının** kanıtlanmasına indirgiyor." (s.33)

Buraya varıldı mı burada durulur mu? M.Yılmazer de durmuyor, bilgeliğe bu kez küçümseme yerine, ince bir alay tonu eşlik ediyor: "1990'lar Türkiye'sinde, çok fazla değeri olmayan 'geç kalmış' bir buluş!" Fakat cömertlik bilgeliğin şanmdandır; yazar, yine de bizi hoş görüyor. "Geç kalmışlık"ta bu hep böyle olurmuş; dolayısıyla "geç kalan" H.Fırat, "Türkiye'de kapitalizm gerçekliğini tam tersi yönde abartmalara düşmeden tanımlayamıyor"muş! Yazarımız bir kaç sayfa öncesinde sol hareketin yakın geçmişini kavramadaki gecikmişliğimizi de mazur görmüştü. Kabahat H.Fırat ya da "bir kaç kişinin gerçekliği" kavramadaki gecikmişliği ile ilgili değil, fakat bundan öteye idi; maalesef "Sınıfların ya da sosyal tabakaların **bilinç evrimi** böyle oluyor"du.

Kusura bakmasın ama M.Yılmazer bilgiçlik taslama tutkusuyla kendini gülünç duruma düşürmüş oluyor. Kavrayışsızlıktan gelmiyorsa eğer, sözde "yöntemsel karışıklığı" göstermeye çalışırken yarattığı bu koca karışıklık, M.Yılmazer'in kaba çarpıtmalardan medet umduğunu gösterir yalnızca. H.Fırat'ın kitabında "Nasıl Bir Kapitalizm?" sorununa ve sonuçlarına, bu ara başlık altında tam 15 sayfa ayrılmıştır. Kitabın tümünde de bu soruna vesile doğdukça ayrıca değinilmiştir. Dolayısıyla, M.Yılmazer'in bu başlık altında yapılan tartışmanın özünü ve esasını kavraması, gerçekte fazla bir güçlük taşımamalıydı.

Yazar ciddi ciddi TDKP ile tartışmasında H.Fırat'ın temel kaygısının, "Türkiye'de kapitalizmin **varlığını** kanıtlamak" ve bu kanıtlamayı soruların tartışılması için **yeterli** saymak olduğunu **iddia** edebiliyor. Oysa bu, olsa olsa onun tartışmadan hiçbir şey anlamadığını kanıtlar. Bu, aynı zamanda, yazarın Türkiye devrimci hareketinin geçmişte TDKP tarafından temsil edilen kanadını hiç tanımadığını da gösterir. Yalnızca bugün değil fakat '70'ler Türkiye'sinde de, bir tek TKP-ML dışında, **hiçbir gruba** Türkiye'de kapitalizmin varlığını ve egemenliğini kanıtlamak gerekmiyordu. Bu grupların tümü de Türkiye'de kapitalizmin egemen bir toplumsal düzen olduğunu kabul ediyorlardı. Ne var ki, "ancak"larla başlayan ve ünlü "nasıl bir kapitalizm?" sorusu ve sorunuyla birleşen bir narodnik muhakeme, devrimin sorunlarına ilişkin o ucube sonuçlara yolaçabiliyordu. Dolayısıyla kapitalizmin varlığını kanıtlamak, bu gerçekte kimse için hiçbir kanıtlama gerektirmeyen olgu, sorunu çözmediği gibi, eski maocu ya da MDD'ci "geri formülleri" terketmek de, ki bugün durum budur, sorunu zerre kadar çözmüş değildir. Zira o ünlü soru, o "Nasıl Bir Kapitalizm" sorunu, hala yolgösterici klavuzdur ve küçük-burjuva devrim anlayışının temel teorik ve yöntemsel dayanağıdır. Biricik değişim, "Nasıl Bir Kapitalizm" sorusuna verilen yanıttan ibarettir. Yani **aynı devrim anlayışının** dayanaklarını izahta, "M.Belli'den Kıvılcımlı'ya doğru bir kayma"dan ibarettir. Daha da somut ifade edecek olursak, dünkü TDKP'nin, TKP-Kıvılcım'ın dünkü ve bugünkü konumuyla, bugün biraz "geç kalmış" bir buluşmasından ibarettir.

H.Fırat'm sorunu, asla kapitalizmin şu veya bu topluma özgü gelişim özelliklerini incelemeyi reddetmek değildir. Bu kendine eleştiri zemini yaratabilmek amacıyla yazarımızın ona yüklemeye çalıştığı bir budalalıktır. H.Fırat'ın asıl sorunu, "Nasıl Bir Kapitalizm?" sorusunu ve sorununu, **devrimin temel sorunlarının, devrim aşaması** ve **devrim stratejisinin** temel dayanağı ve "düğüm noktası" yapan narodnik ideolojik tutumu ve küçük-burjuva politik konumu sergilemektir.

Sayın yazarın ortaya attığı iddia büyük olduğuna göre, iyisi mi biz bunu, bizzat *Devrimci De-*

mokrasi ve Sosyalizm kitabından aktarmalarla, dolaysız olarak görelim.

"Gelişmekte olanın 'nasıl bir kapitalizm?' olduğu sorusunun ve bunun ifade ettiği sorunun, 1960'lar Türkiye'sinde, kemalist sol aydınlarımızın ve onların ideolojik baskısı altında olan 'sol hareketimiz'in temel tartışma konusu -'tartışmanın düğüm noktası'!- olması dikkate değer bir olgudur. O zamanlar kapitalist gelişmenin ortaya çıkardığı ve hayli ilerlettiği modern sınıf ilişkileri ve çelişkileri, bunun anlamı ve sosyal-siyasal sonuçları değil de, bu kapitalizmin ne tür bir kapitalizm olduğu, 'hangi temellerde geliştiği', gerçek bir gelişmeyi, gerçek bir sanayileşmeyi ifade edip etmediği tartışılırdı..." (s.90)

"... Kapitalist gelişme sorununa bu tür bir bakışın, sorunun bu tür bir konuluşunun ilkesel anlamı üzerinde durmak gerekiyor. Bu bir marksistin bakışı değildir, olamaz. Bir marksist proleter sınıf bakış açısına bağlı kaldığı sürece, sorunu 'nasıl bir kapitalizm?' sorusu temelinde ifade etmez, devrim sorununa bu sorudan hareketle bakmaz, hele hele bunu tartışmanın 'düğüm noktası' asla yapmaz. Bu bir marksistin değil, en iyimser ve yumuşak ifadeyle, milliyetçi bir küçük-burjuvanın bakışıdır. Kapitalizmin niteliği, türleri, hangi temelde yükseldiği, iç dinamiğe dayanıp dayanmadığı, 'bağımsız' bir sanayileşmeye yolaçıp açmadığı, 'gerçek' bir kalkınmayı sağlayıp sağlayamadığı vb., bu bir kısmı yapay, ya da (kapitalizmin evrensel bir sistem yarattığı, ulusal kapitalist ekonomiler döneminin tarihe karıştığı, kapitalizmin bir dünya ekonomisi haline geldiği bir gelişme çağında) boş hülyaların ifadesi soruları temel sorun yapmak, burjuva bakış açısının sınırları içinde kalmaktır. ..." (s.92)

"Bir marksist, kapitalist gelişmeye, ulaştığı düzey ve böylece sınıf ilişkilerinde yarattığı değişimler ve sınıf mücadelesi için yarattığı yeni koşullar açısından bakar. Toplumda modern sınıfların oluşumuna, proletaryanın gelişmesine, kırsal kesimdeki farklılaşmaya ve proleterleşmeye, tüm bunların birarada proletaryanın siyasal iktidar mücadelesi için yarattığı olanaklara bakar. Niteliği ne olursa olsun her kapitalist gelişme kendiliğinden ve kaçınılmaz olarak bu sonuçlara yolaçar. Dikkatleri bu sonuçlardan bu kapitalizmin hangi temelde geliştiği ya da ne tür bir kapitalizm olduğu sorusuna kaydırmak, kapitalist gelişmenin yarattığı modern sınıf ilişkilerini ve sınıf çatışmasını küllemeye, gizlemeye çalışan bir liberalin tutumu olabilir." (s.92-93)

Devrimin temel sorunlarını ele alıştaki bu **ilkesel ayrım** konusunda M.Yılmazer'in konumu nedir? H.Fırat gibiyse, tartıştığı nedir? Değilse, kendisini bir burjuva demokratından ayıran nedir? Kaçamak değil, H.Fırat şu veya bu ülkedeki kapitalist gelişmenin özgünlüklerini incelemeyi reddediyor türünden demogojik çarpıtmalar da değil, açık ve net bir cevap vermesi gerekirdi M.Yılmazer'in bu sorulara. Veremezdi, zira M.Yılmazer'in içinde yeraldığı gelenek de devrimin temel sorunlarına o aynı kalıptan, "Evet kapitalizm, ancak 'nasıl bir kapitalizm?'" sorusundan hareketle bakıyor. Yanıtı da; "çarpık", "gerici", "tefeci-bezirgan takımıyla içiçe", dolayısıyla burjuva devrimi sorununu çözememiş bir kapitalizm oluyor. Bundan da "İkinci Kuvay-ı Milliyecilik", yani birincinin eksik ve yarım bıraktıklarını tamamlamak tarihsel görevi çıkıyor. Ya birincisinden bu yana Türkiye'nin yaşadığı muazzam sosyal değişim, sınıf ilişkilerinde oluşan yepyeni çehre? Bunlar M.Yılmazer gibileri için sonucu değiştirmiyor. Öylesine ki, yazar bir yandan, 70 yıl bir yana, son 40 yılda (1950'den 1990'a) kır nüfusunun %75'ten %42'ye düştüğüne dair istatistikler veriyor; bize Türkiye kapitalizminin "varolmak"la kalmadığı, fakat sürekli "geliştiği" üzerine "bilinmez" gerçekleri kanıtlamaya, Türkiye kapitalizminin "sıçramalarla gelişmesi"ni göstermeye çalışıyor. Fakat ardından dönüp, "1925'lerde şekillenen ekonomik ve sınıfsal yapının esası bugün de korunmaktadır" diyebiliyor. Niçin? Bize gerekli olan hala da burjuva devrimidir diyebilmek için. Yapmamız gereken "Birinci Kuvay-ı Milliyeciliğimiz"in 1925'lerde bıraktığı yerden, bizim bugün, 1990'larda, "İkinci Kuvay-ı Milliyeciler" olarak devam etmemiz gerektiğini kanıtlayabilmek için.

Yazarın devrim sorununa yanıtı da, tıpkı TDKP gibi, tıpkı geleneksel devrimci hareketimizin tüm öteki grupları gibi, tıpkı kapitalist gelişmenin kendisinin artık reddedilmez bir gerçeklik haline geldiği aşamada Rus narodniklerinin yaptığı gibi (Bkz. elinizdeki kitap, s.93-94), "nasıl bir kapitalizm?" sorusu ekseninde oluşmaktadır. Bunu daha da açık bir biçimde görebiliriz. Bizi H.Kıvılcımlı'nın demokratik devrim görüşünün MDD hareketinden farklı olan dayanaklarını "görememek"le itham eden yazar*, devamla bu dayanakları kendisi şöyle özetliyor:

* M. Yılmazer'in *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizmi* okuduktan sonra, dahası bizzat onu konu alan bir yazıda, şunları yazabilmesi gerçekten şaşırtıcıdır: "H.Kıvılcımlı'nın tezleri, 12 Eylül sonrası sosyalist devrim anlayışını savunmaya başlayanlarca ısrarlı bir şekilde MDD ile karıştırılmıştır. Evet, H.Kıvılcımlı da sosyalist devrimi değil, demokratik devrimi savunmuştur. Ancak MDD'den apayrı sınıf tahlillerine dayanılarak bu yapılmıştır."(s.35) Okura kitabımızın 51-53. sayfalarını hatırlatmaktan başka ne diyebiliriz ki bu sözlere.

"Kapitalizmin varlığı tartışılmamış, tersine onun Türkiye koşullarında nasıl kendi orijinal yolundan geliştiği açıklanmıştır. 'Devletçilik' ve sonra 'liberalizm' yolundan tekelci finans kapitalin ekonomiye ve elbetteki politikaya egemen olduğu kanıtlanmıştır. Fakat Türkiye burjuvazisi **demokrasi, teknik yaratıcılık** (sanayi) ve **toprak** sorunlarında sürekli en gerici konumlarda durmuştur. Ancak proletaryanın öncülüğünde bir demokratik devrimle, sosyal gelişimin gidişini kanserleştiren bu engeller yıkılabilir ve sosyalizmin kuruluşuna yol açılabilirdi." (s.35-36)

Yazar "teknik yaratıcılık (sanayi)" yoksunluğu yerine, "çarpık sanayileşme" deseydi ve bunun da kuşkusuz emperyalist bağımlılıktan kaynaklandığını ekleseydi, bize yalnızca TDKP'nin değil, fakat tüm geleneksel Türkiye devrimci hareketinin gerekçeli demokratik devrim programını sunmuş olacaktı bu sözlerle. Ne iyi ki burada eksik bıraktığını (emperyalizme bağımlılık) bir kaç sayfa ilerde H.Fırat'ı paylarken tamamlıyor (s.47). Böylece de göstermiş oluyor ki, "işbirlikçi tekelci burjuvazi" yerine "yerli finans kapital" demek, esasa değil fakat daha çok terminolojiye ilişkin bir farklılıktır.

Yukarıya aktardığımız sözler tartışma götürmez bir açıklıkta ortaya koyuyor ki, yazar devrim sorununa, temel sınıf ilişkilerinden, egemen düzen ve devletin sınıfsal karakterinden değil, "geride kalan" görevlerden hareketle yaklaşıyor. Fakat inan olsun, Kamanev türünden "eski-bolşevikler"in yaptığı tartışmanın esası da buydu. M.Yılmazer'in orijinal yorumlarla bizi bunun böyle olmadığına inandırmaya çalışmasının hiçbir inandırıcılığı yok. Onun bu ünlü klasik tartışmanın Nisan'daki bölümüne ilişkin orijinal yorumuna daha sonra geleceğiz. Şimdilik şunu kaydedelim ki, bu tartışma yalnızca Nisan'da ve yalnızca Kamenev'ler tarafından yapılmadı. Menşevikler ve II.Enternasyonal'in tüm bilgiç teorisyenleri de aynı tartışmayı yaptılar. Bu tartışma geriye dönük olarak 1920'lerde Bolşevik Partisi saflarında da yer yer kendini gösterdi. Tartışmayı yaratanların tümünün ortak argümanı, Ekim Devrimi'nin "ilk elden" burjuva devriminden "geriye kalan" görevleri çözdüğü iddiasıydı. Kuşkusuz ki böyleydi! Fakat bir küçük ayrıntı bunlar tarafından ısrarla unutuluyor, ya da görmezlikten geliniyordu. Şubat Devrimi Çarlığı yıkmış, fakat burjuva devriminin temel sorunlarını çözmeden bırakmıştı. Ancak Ekim Devrimi sayesinde Rus burjuva iktidarının yıkılmasıyladır ki, burjuva devriminden arta kalan bu sorunları da devrimci bir tarzda çözme olanağı elde edilmiş oldu. Zira "geride kalan" bu sorunları çözmenin önündeki temel sınıfsal engel, Şubat'tan sonra artık Rus burjuvazisi idi. Onun Geçici Hükümet'te ifadesini bulan siyasal sınıf iktidarıydı. Dolayısıyla sorunların çözümü de bu sınıfı, onun siyasal sınıf iktidarını devirmekten geçiyordu. Demek oluyor ki, bir sosyalist devrimden başkaca bir devrimci çıkış yolu yoktu. Eğer soruna iktidar sorunundan, bu sorun etrafında şekillenen temel sınıf ilişkilerinden değil de, Rus burjuvazisinin (tıpkı Türkiye burjuvazisi gibi) karşısında "gerici konumlarda" durduğu sorunlardan bakılsaydı, koca bir liste tutan bu sorunlar, (toprak, barış, ezilen uluslar, otokratik rejimin enkazı, Rus toplumuna egemen Asyai yaşam koşulları vb., vb.) kuşku yok ki, Kamanev'in "burjuva devrimine devam" tutumunu haklı çıkarırdı.

Fakat bu sorunlara ilişkin asıl tartışma için biraz beklememiz gerekecek. Muhatabımız ""Temel Çelişki' ve Sosyalist Devrim" başlığı altında bize bu konuda epey zengin bir malzeme sunmaktadır.

"Köylü sorunu"nda küçük-burjuva demokratizmi

"TDKP'nin Türkiye'de kapitalizmin konumunu sürekli küçültmesi" karşısında, diyor M.Yılmazer, H.Fırat tersinden bir abartmaya gidiyor, "kapitalizmin egemenliğinin vurgulanmasını öne çıkartıyor" ve böylece "demokratik devrimin tamamlanması gereken devrimci görevleri"nden kaçıyor. Ve ekliyor: "Bu kendini en iyi köylü sorununda ortaya koyar." (s.36)

M.Yılmazer bize köylü sorununun varlığını kanıtlamaya çalışıyor. Ne var ki, bir sorunun varlığını kendi içinde kanıtlamak kişiyi kendi başına bir santim bile ileri götürmez. Önemli olan sorunun varlığını göstermek değil, onu doğru bir tarzda ortaya koyabilmektir. Sorun doğru konulamadığı sürece doğru ve isabetli sonuçlara ulaşmak da olanaksızlaşır. M.Yılmazer, köylü sorunu üzerine yazdıklarıyla, bize tipik bir küçük-burjuva demokratını hiçbir biçimde aşamadığını göstermiş oluyor.

Önce "köylü devrimi" ve "köylü ordusu" yaklaşımı içindeki cephe ve ordu hareketlerinin geleneksel konumuyla araya kuşkusuz yerinde olan sınırlar çiziyor: "Onlar Türkiye kapitalizmine 1950 sıçramasıyla sarsılan kırlardan baktılar. Bu objektif gelişimden kaynaklanan köylü devrimini özleyen küçük-burjuva ulusalcılığı, elbetteki Lenin ve 1917 Ekim'den çok, Mao ve Çin devrimiyle rezonansa gelebilirdi. Öyle oldu." (s.37)

Bir sonraki sayfada daha da ileri ve kuşkusuz

tartışmamız bakımından daha anlamlı şu değerlendirme yer alıyor: "Köylülüğün, feodalizme karşı 'bir bütün' olarak davranışının maddi koşulları Türkiye'de çoktan beri ortadan kalkmıştır. Böyle her tür özlem gerçeklik karşısında iflas etmekle kalmaz, kırlarımızdaki açık sınıflaşmayı görmediği için siyasi olarak **gerici** bir rol oynar." (s.38)

Bu iki paragraf alt alta konulunca insan M.Yılmazer H.Fırat'a karşı daha neyi tartışıyor diye soracak oluyor. Ama hayır, o bunlarla kendini böylece güvenceye alırken, gerçekte asıl tartışmaya da hazırlık yapmış oluyor. Özellikle ikinci paragrafın içerdiği olguları kastederek bunlar kuşkusuz doğrudur demeye getirdikten sonra, şu gerçekten ahretlik soruyu soruyor: "Fakat böyle olmakla Türkiye devriminin gündeminden köylü sorunu kalkmış mıdır? Kesinlikle hayır." (s.38)

Biz ise binlerce kez hayır diyerek onun bu yargısını tam olarak onaylıyoruz. Fakat buna şu küçücük soruyu da ekliyoruz: Bunu iddia eden kim? Eğer ben, köylü-toprak sorunu "devrimin **özü ve esas kapsamı**" olmaktan, "yani varlığını bir ölçüde koruyor olsa bile ağırlıklı bir önem taşımaktan çıkmışsa" dersem, bununla bu sorunun devrimin gündeminden artık çıktığını mı anlatmış olurum? M.Yılmazer doğrusu yaman bir muhakemeye sahip. Bu kadarı önemsiz olabilirdi, oysa o aynı zamanda dürüst olmayan bir tartışma tarzına da sahip.

Yukardaki ahretlik soru, H.Fırat'tan aktarılan bir pasaja ilişkin tartışmayı izliyor. Aktarılan pasajda, köylü-toprak sorunu varlığını sürdürmekle birlikte "devrimin özü ve esas kapsamı" olmaktan çıkmıştır, deniliyor. Peki, M.Yılmazer, buna, köylü-toprak sorununun devrimin özü ve esas kapsamı olmaktan çıktığı görüşüne, katılmıyor mu? Katılmıyorsa eğer, yukarıya aktarılan iki paragraftaki sözlerinin anlamını bilmiyor, ezbere konuşuyor, ya da yalnızca H.Fırat'm etkisini yankılıyor demektir. Yok eğer katılıyorsa, zorlama tartışmalarla kendini bu kadar yormasının ne anlamı var? Yersiz ve anlamsız sorularla konuyu çarpıtmaya, tartışılan sorunun eksenini kaydırmaya çalışmanın ne gereği var? Fakat neyleyelim ki katılaşmış bir demokratik devrimci olarak onun buna gerçekten ihtiyacı var. Kendi sözleriyle, köylülük geleneksel bütünlüğünü "çoktan beri" yitirmiş ve "kırlarımızda açık sınıflaşma" oluşmuş olsa bile, burjuva demokratik devrim saplantısını buna rağmen sürdürebilmek için, muhakkak ki kırlardan güçlü dayanaklar bulmaya ihtiyaç var.

Bulduğu dayanakları ifade etmek üzere, şöyle devam ediyor: "Bilindiği gibi, kapitalizmin gelişmesi sırasında, kırda ortaçağı temsil eden yalnızca feodal toprak beyliği değildir. Geleneksel küçük köylü üretimi de kapitalizme ortaçağdan kalan, tasfiye olması kaçınılmaz geri bir üretici güçtür. Türkiye kırlarına baktığımızda feodal artıkların yanında bu küçük köylü üretiminin yaygınlığı hemen göze çarpar. Hiçbir "proleter devrimi" kırlarımızdaki bu üretim ilişkilerini bir çırpıda değiştiremez."(s.38)

Bu son cümleden hareketle bu sayın yazara soruyoruz. Bunu iddia eden mi var yoksa? Biz kendisini temin edelim ki, hiçbir proleter devrim değil küçük-üretimi, zengin köylülüğün temsil ettiği orta-ölçekli işletmeleri bile çoğunlukla "bir çırpıda değiştiremez". M.Yılmazer bunu bilmiyorsa eğer, proleter devrimin teorisi ve tarihsel pratiği hakkında fazla şey bilmiyor demektir.

Devam ediyoruz. Bize durmadan Türkiye kapitalizminin sıçramalarla gelişmesini anlatan, bunun kırsal ilişkileri de parçaladığını, modern sınıflaşmayı yarattığını öğreten M.Yılmazer, tüm bunların nasıl oluyor da o "geleneksel küçük üretimi" değiştirmeden, o "geleneksel" haliyle bırakabildiğini neden açıklamıyor? Bu geleneksel küçük işletme hala esas niteliği bakımından "ortaçağ"dan kaldığı şekliyle mi duruyor? Yazar açıkça olmasa da yukarıdaki pasajda bunu ima ediyor.

Küçük üretimin varlığını ve dahası yaygınlığını kanıtlamak kendi başına hiçbir biçimde demokratik devrim sorununa bir dayanak oluşturmaz. Zira demokratik devrim küçük-üretici köylülük sorununu ortadan kaldırmak bir yana, feodal ilişkileri tasfiye ederek ve toprağın köylüye geçişini sağlayarak bu sorunu bizzat yaratır. Kapitalizmde yeni temeller üzerinde bir "köylü sorunu" tam da bu sayede ortaya çıkar. Marx'ın Fransa'yı "bir çuval patates" imgesi ile nitelemesine yolaçan toplumsal kategoriyi, Fransa kırında genelleşmiş küçük meta üreticisi köylüyü, 1789 büyük burjuva devrimi yaratmıştır. Dolayısıyla, önemli olan nokta, küçük-üretici köylülüğün, genel toplumsal ilişkiler içindeki yeri, bu toplumsal ilişkilere bağlı olarak uğradığı değişim, kazandığı yeni konum ya da niteliktir. Anlaşılan M.Yılmazer, küçük-üretici köylülük sorununun oluşturduğu bir "köylü sorunu"nun, sadece burjuva devrimini henüz geride bırakmamış toplumlara özgü sayıyor. "Köylü sorunu"nu gösterebildiği yerde demokratik devrimi tartışma gerektirmeyen bir zorunluluk saymasını başka türlü nasıl açıklayabiliriz?

M.Yılmazer, soruna ayırdığı bir kaç sayfada konuyu karmakarışık hale getirmede örneği zor bulunur bir başarı göstermiştir. Bize geleneksel küçük-köylü üretiminin yaygınlığını duyuran yukarıdaki paragrafı, hemen devamında, tarımsal

işletmeler ve kırsal nüfusun yapısı üzerine kaynağı yeterli açıklıkta verilmemiş bir dizi aktarma izliyor. Bunları ise, küçük-üretici köylülüğün yaşamını, sıkıntılarını ve sorunlarını betimleyen bazı başka aktarmalar. Aktardıkları gerçekte kırsal alanda modern sınıflaşmanın düzeyini ortaya koyuyor ve kapitalist sömürü mekanizmasının işleyişini gösteriyor. Fakat M.Yılmazer tekyanlı olarak iki sorunu öne çıkarıyor. Salt toprak dağılımındaki eşitsizlikten ve bunun sürekli büyümesinden kalkarak toprak sorununu ve "tefeci-bezirgan sermayesi" sömürüsünü. İşte söyledikleri:

"Köylü işletmelerinin %62'sini meydana getiren yoksul köylülüğün, sınıf mücadelesinin kırda yükselmesi koşullarında **toprak talebini** yükseltmesi kaçınılmazdır. Öte yandan, yoksul ve orta köylülük -kır işletmelerinin %94'ü- ortak bir parola altında **daha şimdiden** (vurgu yazara ait, **"daha şimdiden"**!!) birleşmiştir. Fiyat makaslarıyla ve yüksek faizle üretici köylüyü soyan, finans kapitalin kırlardaki uzantısı tefeci-bezirgan sermayenin tasfiyesi, köylülüğün ezici çoğunluğunun talebidir." (s.40)

Bundan elbette demokratik devrim için sonuçlar çıkarılacaktır:

"Netice olarak küçük köylünün mücadele ufku henüz büyük toprak sahipleri ve tefeci-bezirgan sermayenin tasfiyesiyle sınırlıdır. Proletaryanın demokratik devrimdeki hedefi, finans-kapitalin tasfiyesi aslında köylülüğün bu taleplerini içerir. Henüz sermayenin değil ama tekelci sermayenin tasfiyesine bizde demokratik devrim karakterini veren ilk önemli gerçeklik budur." (s.40-41)

Bu, yeni dönemde üzerine çok tartışacağımız, burada ise daha sonra ele alacağımız, "anti-tekel demokratik devrim" görüşünün M.Yılmazer'e özgü versiyonu oluyor. Bu konuda şimdilik anlamakta güçlük çektiğimiz bir tutarsızlığa işaret etmekle yetinelim. Yapılan formülasyona göre, bu demokratik devrim, genel planda finans kapitali, kırlarda toprak sahiplerini, yanısıra kent ve kır tüccar ve tefecilerini tasfiye edecek. Peki geriye ne bırakacak? Zengin köylülüğü mü? Fakat devrime karşı göstereceği direnişi amansızca ezmekle birlikte, bir proleter devrim bile, bu sınıfın toprak mülkiyetine başlangıçta dokunmamak yoluna gidebilecektir. Hatta Lenin, Ekim Devrimi deneyimine de dikkat çekerek, bunu, "tek tek durumlar, muhtemelen istisnai haller" dışında, proleter devrim için bir "kural olarak" ortaya koyar. Kaldı ki, "tefeci-bezirgan sermayesi" tasfiye edileceğine göre, zengin köylülük, ya da bugün için daha uygun bir ifadeyle, kır burjuvazisi de, bundan payını alacaktır. Çünkü bu sınıf tarımsal uğraşlarının yanısıra, çoğu kere kendi çapında tefecilik yapar ve ticaretle de uğraşır. Yapılan formülasyonun yarattığı bu türden karışıklıklar da gösteriyor ki, anti-tekel demokratik devrim tezi, bugünün Türkiye'sinde, 30 yıldır yerleşmiş burjuva demokratik önyargıların ürünü bir ucubeden başka bir şey değildir.

Bunları daha sonra tartışacağız, şimdilik asıl tartışmaya dönelim. Bize deniliyor ki, küçük köylülüğün ufku henüz "büyük toprak sahipleri ve tefeci bezirgan sermayenin tasfiyesiyle sınırlıdır". Buradaki bu "sınırlama", cümlede anılan toplumsal kategorilerin de Ortaçağa ait bulunduğu, kıra **henüz esas olarak** kapalı ekonomi ilişkilerinin egemen olduğu anlamına gelebilir ancak. M. Yılmazer'in gerçekte böyle görüp görmediği bizi ilgilendirmiyor. Zira eğer gerçekten dediği türden bir "sınırlılık" varsa, sorunu teorik ve mantıksal olarak başka türlü anlamak mümkün değildir. Bu nesnel sonuç ise M. Yılmazer'i bir anda 1950'ler öncesi Türkiye'sine fırlatıp atar. Feodal bağımlılık ilişkileri ve köylülüğün "bütün"lüğü sözkonusu olduğunda, Ordu-Cephe hareketlerini kapitalizmin 1950'deki ve sonraki sıçramalarını görmemekle ve böylece gerici siyasal sonuçlara düşmekle eleştiren yazar, geleneksel küçük-köylü üretimi ve bir yarı-feodal kalıntı olan "tefeci-bezirgan sermayesi" sözkonusu olduğunda bu kez kendisi aynı konuma düşüyor. Tutarlılık bunun neresinde?

Bugünün Türkiye'sinde küçük-köylülük yalnızca tefeci-bezirgan takımı tarafından değil, kapitalist pazarın ve sömürü mekanizmasının çok yönlü ilişkileri içinde de sömürülmektedir. Fiyat makasları, faizler, vergiler bu sömürünün araçlarıdır. Dolaysız olarak sömürenler, vergiler yoluyla sermaye adına devlet, temel tüketim malları ve zorunlu tarım girdileri yoluyla kapitalist tekeller, düşük alım fiyatlarıyla devlet ve tekelci tarım birlikleri, faizler yoluyla bankalar, tefeciler, tüccarlar vb.dir. Küçük-üretici köylülük "tefeci bezirgan sermayesi" çitini aşıp ötesindeki sermayeyi ve sermaye devletini göremiyorsa, nasıl oluyor da protesto gösterilerini hep iktidara, iktidar şahsında "para babaları"na, yerli ve uluslararası tekellerin dayatmalarına karşı yapıyor. M.Yılmazer Dr. Kıvılcımlı'nın orjinal kavramlarına nesnel gerçeği feda etmiş, ezbere konuşmuştur.

M.Yılmazer bize durmadan, kent-kasaba tefecilerinden, köylü toprağı üzerindeki ipotekten, küçük köylünün "sözde kendi toprağı üzerinde ortakçı konuma düşmesinden vb. sözeder. Bunlar basit doğrulardır. Kırda geleneksel ilişkilerin eridiği ve modern sınıflaşmanın oluştuğu koşullarda, genel

kapitalist sömürü mekanizmasının kırda aldığı kendine özgü biçim küçük-üretici köylü şahsında nasıl yansıdığını gösterirler.

Kapitalizm koşullarında, "köylülerin sömürüsü, sanayi proletaryasının sömürüsünden yalnızca sömürünün biçimiyle ayırdedilir. Sömüren aynıdır: **Sermaye**", diyen Marx, 1852'de, küçük-üretici köylülük hakkında şunları söyler: "Ama 19. yüzyıl boyunca, kent tefecileri feodal beylerin; ipotek, toprağa bağlı feodal yükümlülüklerin; burjuva sermayesi ise aristokratik toprak mülkiyetinin yerini aldı. Köylünün küçük-toprak parçası, artık, kapitaliste topraktan kar, faiz ve rantı çekip almasına ve köylünün kendisine de nasıl olup da gündeliğini çıkarabileceğinin tasasını bırakmasına olanak veren bir bahaneden başka bir şey değildir." Devamla, "Kendi gelişmesi, onu, kaçınılmaz olarak, sermayeye karşı bir kölelik durumuna sokan küçük toprak mülkiyeti'nden sözettikten sonra ise, şu sonucu formüle eder: "Bu bakımdan, köylüler doğal olarak, müttefiklerini ve yolgöstericilerini, ödevi burjuva düzenini devirmek olan **kentlerin proletaryasında** buluyorlar." (Seçme Yap., C.I, s. 335 ve 579-580)*

Buna biricik itiraz, fakat bizde feodal kalıntılar var, oysa Fransa'da büyük devrim bunları tasfiye etmişti olabilir. Elbette. Ama bu kalıntılar artık bağımsız geleneksel kategoriler değil, fakat kendini kapitalist sömürünün modern biçimlerine adapte etmiş, ona binbir bağla bağlanmış biçimde varlar. Marx'ın ve Engels'in teorik çözümlemelerinde resmettiği küçük-üretici köylülük, karşı karşıya kaldığı kapitalist sömürünün biçimleri bakımından bizimkinden ne kadar farklıdır acaba? Dünün geleneksel tefeci-tüccarı, kapitalist gelişmeye ayak uydurmuş, modern burjuva sınıfın bir parçası haline gelmiştir. O bugün artık çoğunlukla kentler üzerinden iş görmektedir; tüccardır, fabrikatördür, emlak spekülatörüdür, aynı zamanda. Sermaye sınıfının organik bir parçasıdır. Kapitalist gelişme, geleneksel kırsal ilişkilerde çözülme ve modern sınıflaşma sözlerinin bir anlamı varsa eğer, bu olguyu kavramanın güçlüğü neredeydi? Kaldı ki, M.Yılmazer'in tefeci sömürüsünü kanıtlamak için başvurduğu kaynağın özgün inceleme alanı Güney Marmara ve Ege Bölgeleridir (Bkz. *Türkiye'de Tarımsal Yapılar (1913-2000)*, Çelik Aruoba'nın makalesi). Yazar buradaki tefeci-tüccar sömürüsünün geleneksel temeller üzerinde sürdüğüne inanıyorsa, o gerçekte hala "1925'ler"de yaşıyor, sorunlara oradan bakıyor demektir. Yok eğer böyle bakmıyorsa, küçük köylülüğün mücadele ufkunu neye göre "tefeci-bezirgan sermayesi"nin tasfiyesi ile "sınırlı"yor?

M.Yılmazer bize kırsal nüfusun bileşimi üzerine tartışmamız için aydınlatıcı bazı bilgiler vermektedir. Ama buna geçmeden önce ve kuşkusuz bu bilgileri marksist bir bakış açısıyla değerlendirebilmek üzere, Lenin'in Komünist Enternasyonal II. Kongresi'ne sunulan "Tarım Sorunuyla İlgili Tezler"ine bir göz atmak yararlı olacaktır. Marksist teorinin o ana kadarki birikiminin yanısıra, Ekim Devrimi ve Avrupa'da onu izleyen devrimci hareketlerin deneyimlerinden süzülmüş bu Tezler'i, yukarıya Marx'tan aktarılan klasik parçalarla bütünleme olanağı bulacağız böylece.

"1. Yalnız, Komünist Partisi tarafından yönetilen kentlerin sanayi proletaryası, köylerin çalışan yığınlarını, sermayenin, büyük toprak ağalığının boyunduruğundan, kapitalist düzen varlığını sürdürdükçe kaçınılmaz olan emperyalist savaşların yıkıntısından kurtarabilir. Köylülerin çalışan yığınları için kurtuluş, ancak onların devrimci proletarya ile kuracakları birlikte, büyük toprak ağaları ve burjuvazinin boyunduruğunun kırılması için proletaryanın mücadelesinin kayıtsız koşulsuz desteklenmesi ile sağlanabilir."

Bu Lenin'in birinci tezinin giriş paragrafıdır. İkinci tez ise şöyle başlıyor:

"2. Kent proletaryasının mücadeleye katmak, hiç olmazsa kendi davasına kazandırmak zorunda olduğu köylerin sömürülenleri ve emekçi yığınları, bütün kapitalist ülkelerde aşağıdaki sınıflara bölünür;"

Lenin burada, "1-Tarım proletaryası", "2-Yarı-proleter ya da yarı-köylüler" ve "3- Küçük köylüler"i inceledikten sonra, üçüncü tezine şu sözlerle başlıyor:

"3. Bütünüyle ele alındığında bu üç köylü tabakası, bütün kapitalist ülkelerde köy nüfusunun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, kentlerde olduğu gibi köylerde de, proleterya devriminin başarısı tamamiyle sağlama alınmıştır." (*İşçi Sınıfı*

---

* Marx'ın bu temel fikirleri, Engels'in 1894'de tarihli ünlü klasik metninde (*Fransa'da ve Almanya'da Köylü Sorunu*) yeniden ele alınmış ve sistematik bir tarzda sunulmuştur. Bu, kapitalist ülkelerde "köylü sorunu"nu ele alışta Marksizmin temel klavuz metinlerinden biridir. Engels bu metinde küçük-köylülüğün durumunu şöyle betimler: "Toprağı kendi hesabına işleyen küçük-köylü, ne toprak parçasının sağlama bağlanmış mülkiyetine sahiptir, ne de özgürlüğe. Tıpkı evi, avlusu, bir kaç tarlası gibi o da tefecinin malıdır; varlığı borçların kölesi olan köylünün hiç yapamadığını yapıp, şurada burada bir kaç dingin gün geçirebilen proleter varlığından daha da güvensizdir." (*Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim*, Sol Yay., s.416)

ve Köylülük, Sol Yay., 1977, s.406, 408)

Şimdi M.Yılmazer'in rakamlarına geçebiliriz. Orijinal kaynakta bunların 1980 yılına ait rakamlar olduğunu öğreniyoruz. Bu onların son 15 yıllık gelişmeleri yansıtmadığını gösteriyor. Fakat bunu çok önemli görmüyoruz. Önemli olan kırsal nüfusun yaklaşık bir tablosunu görebilmektir ki, bu bilgiler bize bunu yeterli ölçüde sağlıyor.

Bu rakamlara göre toplam **tarım işletmeleri üzerinden** kırsal kesimin tablosu şöyledir: 29 bin büyük toprak sahibi ve 190 bin zengin köylü işletmesine karşılık, 2 milyon 260 bin yoksul köylü işletmesi ve 1 milyon 150 bin orta köylü işletmesi mevcut. Bunlara ilaveten, kırsal nüfus içinde 1,5 milyon tarım proleteri ve 1,7 milyon da topraksız köylü ailesi var.

Bu bilgileri bir başka şekilde ifade edebiliriz: 29 bin büyük toprak sahibi ile 190 bin zengin köylü birarada 219 bin sömürücü ailenin varlığını gösteriyor. Arada 1 milyon 150 bin orta köylü ailesi var. Buna karşılık, tarım proletaryası+topraksız köylülük+yoksul köylülükten oluşan toplam 5,5 milyon emekçi ve sömürülen kırsal aile var. Lenin'in üçüncü tezinin giriş sözlerini hatırlayalım. "Bütünüyle ele alındığında bu üç köylü tabakası, bütün kapitalist ülkelerde köy nüfusunun çoğunluğunu oluşturmaktadır." Türkiye'de ise 6 milyon 830 bin köylü ailesinin 5 milyon 460 binini, yani %80'ininı, demek oluyor ki kırsal nüfusun ezici bir çoğunluğunu oluşturmaktadırlar.

İçlerinden bir bölümü aynı zamanda yarı-feodal sömürü ilişkileri içinde olsa bile, bir bütün olarak sermayenin değişik kategorileri tarafından sömürülen bu emekçi yığınlarının, kapitalist bir ülkede devrim ve iktidar sorunları içindeki yerleri nedir? M.Yılmazer'in yanıtını biliyoruz. Bu yanıta göre, tarım proletaryasının dışında kalan öteki iki kırsal katman, proleter devrimin değil demokratik devrimin toplumsal dayanaklarıdır. Proletaryanın sosyalizm mücadelesindeki değil demokrasi mücadelesindeki müttefikleridir. Neden? Çünkü onların mücadele "ufku toprak sahiplerinin tefeci-bezirgan sermayenin tasfiyesiyle sınırlı"dır. İyi ama, ya M.Yılmazer kendi teorik ön yargılarının yarattığı "sınırlı" ufku onlara malediyorsa!

Sanayi proletaryasının kırsal uzantısı olan tarım proletaryasını bir yana koyuyoruz. Kişi marksist bakış açısından kopmadığı sürece, kapitalizmin egemenliğinden, sermayenin iktidarından, kırda modern sınıflaşmanın ileri boyutlarından, köylülüğün geleneksel kast sınıf özelliğini çoktan yitirdiğinden sözettiği bir durumda, geriye kalan öteki iki kırsal tabakanın proletarya devriminin toplumsal dayanakları ve iktidar mücadelesinde proletaryanın temel yedekleri olduğunu bir an bile unutamaz. Unutursa ne olur? M.Yılmazer'in sözleriyle yanıtlayalım: "Kırlarımızdaki açık sınıflaşmayı görmediği için siyasi olarak **gerici** bir rol oynar."

Aynı şekilde, zaman zaman fazla da veren geçimlik bir toprağa sahip olmakla birlikte, devlet, yerli ve yabancı kapitalist tekeller, bankalar, tefeciler ve tüccarların, yani sermayenin en değişik kategorilerinin sömürü ve soygun ağı içinde olan orta köylülük (küçük-üretici köylülük) de bir ölçüde mücadeleye kazanılabilir. M.Yılmazerler'in üzerinde çok durdukları o nispi gerilik ve emperyalizme bağımlılık ile, Türkiye kapitalizminin yapısal zayıflıkları ve bunun ağırlaştırdığı sömürü koşulları, bunu hayli kolaylaştırabilir.

Geriye M.Yılmazer'in H.Fırat'ın toprak sorununu görmezlikten geldiği, oysa kırsal alanda çok geniş bir kitle olan topraksız ve az topraklı köylülerin, devrimin gelişme seyri içinde toprak talebiyle ortaya çıkacakları sorunu kalıyor. M.Yılmazer'in fazlasıyla eğilim duyduğu ve daha şimdiden bize bir dizi örneğini sunduğu çarpıtılmış tartışmalardan biri de budur.

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm'in 141. sayfasından yapılan bir aktarma, yazarın H.Fırat'a ilişkin iddiasının sözde dayanağıdır. Aktarmanın yapıldığı bölümdeki tartışma bir sayfa öncesinden, 140. sayfadan şöyle başlıyor: "'Ulusal Demokratik Halk Devriminin özü ve temeli köylülüğün anti-feodal toprak devrimi' olduğuna göre, tarım programıyla başlamak en doğrusudur". Bunu, TDKP'nin, "Toprak Devrimi Üzerine" kongre kararından aktarılan "TDKP'nin Tarım Programı" üzerine tanımlamaları izliyor. Sayın yazarın buradaki tartışmanın eksenini, moda bir deyimle "problematiği"ni anlaması gerçekten çok mu güç! Bu kadar güçse eğer, o, "Köylülüğün, feodalizme karşı 'bir bütün' olarak davranışının maddi koşulları Türkiye'de çoktan beri ortadan kalkmıştır" derken, bu tür özlemlerin gerçeklik karşısında iflas etmekle kalmayacağını, kırsal sınıflaşmayı gizlediği için de "siyasi olarak gerici bir rol oynadığı"nı söylerken, demek ki bir kez daha bilmeden ve ezbere konuşmaktadır.

TDKP'nin bahsi geçen *Tarım Programı* bir **anti-feodal köylü devrimi** programıdır. Bu program feodalizm karşısında köylülüğü "bir bütün" saymakta, toprak sorununa da bu çerçeveden yaklaşmaktadır. H.Fırat'ın eleştirisi bu **sistematiğe**dir ve **ancak bu sistematik içinde anlaşılabilir.** Bir an için sayın yazara soralım; gerçeklik karşısındaki iflası bir yana, anti-feodal toprak devrimi programının siyasi açıdan oynadığı "gerici" rol sizce nedir?

Sınıflaşmayı gizlemenin siyasal sonuçları nelerdir? Bir program talebi olarak genel toprak dağıtımı vaadi, tarım proletaryasını ve yarı-proleterleri küçük mülk sahipleri olma hayalleriyle sersemletmek değilse nedir?

Eğer kırsal ilişkilere yarı-feodal ilişkiler egemen olsaydı, herşey bir yana, teknik nedenler bile toprak dağıtımını bir tercihten öte, bir zorunluluk haline getirirdi. Bunu tarım programında temel bir madde haline getirmek ve doğrultuda etkili bir ajitasyon yürütmek, köylü yığınlarını "toprak ve özgürlük" uğruna mücadeleye çekmemiz için vazgeçilemez bir olanak olurdu.

Peki ya durum böyle değilse ne olacak? Feodal ilişkilerin yöresel kalıntılardan ibaret hale geldiği, kapitalist toprak mülkiyetinin ve tarımsal ilişkilerin azçok geliştiği bir durumda ne olacak? Bu durumda toprak devrimine dayalı bir tarım programı ileri sürmek ne anlama gelir? TDKP'ye yöneltilen eleştirinin temel nedeni ve asıl ekseni tam da bu değil midir? Bunu bu kadar kolay gözden kaçırmak ciddiyetle bağdaşır mı?

Toprak sorunu çerçevesindeki bu düşünüş tarzı, M.Yılmazer'in sorunlara, kırsal alana geleneksel ilişkiler hakimmiş gibi baktığını, kırsal sınıf ve katmanları ve onların istemlerini de bu çerçevede algıladığını göstermektedir. Toprak sorununa yaptığı vurgudan da anlaşılıyor ki, o kırsal alanda kapitalist gelişmenin yolaçtığı sınıfsal farklılaşmayı, temelde toprak dağılımındaki eşitsizliğin büyümesi olarak algılıyor. Geleneksel ilişkilerin çözülmesi, dağılması ve dönüşmesi sürecinin anlamını böylece gözden kaçırıyor. Nitekim devrimin kırsal alandaki en önemli görevi olarak toprak dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesini göstermesi, ve bunu, en büyük ve en küçük tarımsal işletmelerin kullandığı toplam toprak oranını karşılaştırarak yapması, tartışmasız biçimde sorunu böyle gördüğünü kanıtlıyor. Bu Narodizmin tipik klasik yanılgılarından biridir ve ayrı bir incelemeyi gerektirecek.

M.Yılmazer bizi inandırmaya çalışıyor ki, kırsal alanda geleneksel ilişkiler çözülmüş, sınıflaşma gelişmiş, kapitalist ilişkiler yaygınlaşmış olsa da, topraksız ve az topraklı yoksul köylü tabakaları açık bir toprak talebiyle ortaya çıkacaklardır. Bu ezbere genellemeyi ve kesinlemeyi bir an için gerçek kabul edelim. Böyle bir durumda bize de bu talebe sahip çıkmak kalır. Fakat bu kapitalist bir ülkede önden toprak devrimine dayalı bir tarım programıyla ortaya çıkmamızı mı gerektirir? Yanıt olumluysa, bu M.Yılmazer'in bir küçük-burjuva demokrat gibi hareket ettiğini; olumsuzsa, H.Fırat'ı eleştirirken ya bilmeden konuştuğunu, ya da bile bile konuyu çarpıtıp demogoji yaptığını gösterir.

M.Yılmazer zaman zaman en kötü demagogları akla getiren bir tarz izliyor. İşte H.Fırat'a keyfi olarak yakıştırdıkları: "... yazar bu geniş köylü tabakalarına ne önermektedir? Proleterleşmelerini! Bunu bir program hedefi olarak ilan etmek, devrim mücadelesine geniş köylü kitlelerini kazanmak yerine, onları kırda kapitalizmin Prusya tarzı sancılı gelişime **terketmek** olur." (s.41-42)

Yineleyelim ki bu tarz, en berbat demogoglara yakışabilir ancak. Yazarın Maksizmde "elementer" kabul edilen bazı basit gerçekleri bilmesi gerekirdi. Proleterleşme nesnel ve kaçınılmaz bir süreçtir, bizim bunu kırdaki köylüye ya da kentte küçük-burjuvaziye önermemiz gerekmez (sorunu böyle koymak yazarın zavallılığına kanıt olabilir ancak). Kuşkusuz bu süreç yaşanıyor diye el çırpıp sevinmemiz de gerekmez. Fakat aynı şekilde, bu sürece gözyaşı dökmek de bizim işimiz değildir. Bu marksistlerin değil, olsa olsa demokrat ve romantik küçük-burjuvaların işi olabilir. Bizim görevimiz, kapitalizm koşullarında ve sermayenin egemenliği altında bu sürecin kaçınılmazlığını, yani sermayenin sömürü ve soygununu, iflas eden küçük-üretici köylüye göstermektir. Geriye dönük özlemlerini kışkırtmak yerine, onu kendisini iflasa sürükleyen sermayeye karşı mücadeleye çekmek, ona sosyalizmi bir çıkış yolu olarak göstermektir.

Fakat mesele şudur ki, M.Yılmazer kişisel iddiası ne olursa olsun, gerçek düşünüş ve sorunları ele alış tarzıyla, gerçekte bir küçük-burjuva demokratıdır. Onun ufku "toprak" ve "demokrasi" sorunlarını aşamıyor. O tarım proletaryası gibi, kır yarı-proleterlerinin de sermayeye karşı sosyalizm ruhuyla eğitilmesi gerektiğini, komünistlerin şaşmaz biçimde bunun için çalışacağını aklına bile getirmez. Bu başarıldığı ölçüde, gerek bu katmanların bir devrimden beklentisi, gerekse bir proleter devrimin onlara kazandıracakları tek, hatta esas şey hiç de "toprak" olmayacaktır. Proleter devrimin zaferi yarı-proleterlere, yalnızca ona da değil, yanısıra Lenin'in tanımladığı anlamda "küçük-köylü"ye, iktisadi, toplumsal ve kültürel çokyönlü kazanımlar sağlayacaktır. Devrim elbette bu emekçi katmanın toprak talebi oluştuğu ölçüde ona bunu vermekten geri durmayacaktır. Dahası, bununla kalmayacak, duruma göre, özellikle de tarımsal üretici güçlerin düzeyini gözeterek, belli toprakların bu katmana devrini zorunlu da görecektir. Ama kişi bir küçük-burjuva demokratı konumuna düşmedikçe, nesnel toplumsal konumuyla proletaryanın sosyalist müttefiği olan bu katman için toprak talebini genelleştirip bir program maddesi haline getirmek yoluna gidemez.

ABD: Tarihin gördüğü en haydut devlet

Haiti'ye emperyalist işgal

Emperyalist-kapitalist sistemin jandarması ABD bu sefer de Haiti'yi işgal etti. Amerika 1989'da da Panama'yı işgal etmiş, bir çok yerleşim ve sanayi bölgesini havadan bombalamıştı. Panama halkı ve bölge halkları bu barbarlığı nefretle karşılamışlardı. ABD bu kez Haiti'de bir askeri şov, bir gövde gösterisi yapma yerine, cunta ile bir sözde anlaşma yaparak işgali gerçekleştirmeyi uygun buldu. Emperyalist gerici medyanın pompaladığı propagandaya göre, ABD sözde bu ülkeye "demokrasi"yi getirecek. Elbette bu, emperyalist haydutlara yaraşan ikiyüzlü bir yalandır. ABD, Haiti'yi kendi emperyalist çıkarları için ve tüm bölgeye ve özellikle de Küba'ya gözdağı vermek için işgal etti.

Haiti 1917'de de ABD tarafından işgal edilmiş ve kukla bir yönetim işbaşına getirilmişti. 1934 yılına kadar iktidarda kalan bu kukla yönetim hem ABD'nin çıkarlarına hizmet etti ve hem de ABD'yi Panama Kanalı girişinde stratejik bir önemi olan adada söz sahibi yaptı. Oysa, ABD, 1917'den 1934'e kadar Haiti'ye "demokrasi"yi getirmeyi aklının ucuna bile geçirmedi.

ABD, bu bölgede gerçekleştirdiği diğer haydutça pratiklerinde "demokrasi"yi değil, yalnızca kanlı diktatörlükleri getirdi. Trujillo (Dominik Cumhuriyeti), Somoza (Nikaragua), ve general Cedras'ın öncelleri (Haiti) gibi diktatörleri, bu ülke halkların başına kanlı bekçi köpekleri olarak dikti.

Haiti, 1804'de kazanılan "bağımsızlık"tan sonra köle kralları, ikinci paylaşım savaşından sonra sonra ise despot diktatörler tarafından yönetildi. İkinci emperyalist savaş sonrasında bu kukla despotların arkasında kuşkusuz ABD vardı. ABD, kendi emperyalist çıkarlarının yanısıra soğuk savaşın da bir uzantısı olarak bu despotik rejimleri sürekli destekledi.

15 bin asker ile Haiti'yi işgal eden ABD, "demokrasi"yi getirme demagojisinin yanısıra bir takım hayaller yaymaya çalışıyor. Yoksul halkı cunta şefi general Cedras'm sivil polisleri olan "attaches"lerin teröründen kurtaracağı (bu çete son dört yılda 4 bin kişiyi katletti), 4 milyon yoksul Haitili'yi "yardım" programlarından yararlandıracağı yalanlarına inandırmaya çalışıyor.

Haiti'de, özellikle '91'deki askeri darbeden sonra, ülkenin tüm zenginlikleri emperyalizme ve Haiti burjuvazisine peşkeş çekildi. Burjuva parlamentosundan belediyelere kadar bir çok burjuva kurum ve kuruluş feshedildi. Sendikalar, tarım kooperatifleri işlevlerini yitirdi.

ABD, Aristide'nin devlet başkanlığına getirilmesiyle ülkeye "demokrasi"nin geleceği propagandasını yapıyor. Böylece ABD kendi çıkarlarını sonuna kadar savunan bir maşaya sahip olacak. Ülke daha fazla emperyalizmin güdümüne girecek. İşçiler ve emekçiler daha yoğun bir sömürüye maruz kalacak. Bu ise baskı ve zulmün daha da katmerleşmesi ile olanaklı. Zira Haiti kişi başına düşen 350 dolar ile batı yarıkürenin en fakir ülkesi durumunda. Ormansızlaştırılmış bu ülkede emekçiler erozyona uğramamış sınırlı toprakları işletebilmek için yoğun bir mücadele veriyorlar. 6 milyon Hatili'nin %60'ı işsiz. Nüfusun çoğunluğu okuma yazma bilmiyor. AİDS virusunun yayılma oranının en yüksel olduğu ülkelerden de biri. Tarımda çalışmayanlar Amerikan pazarı için üretim yapan işletmelerde çalışıyorlar. Ancak bu sanayi '91'den sonra Guetamala'ya taşındı. Kesesini dolduran asalak burjuvalar Kanada ya da ABD'ye göçediyor. Haiti nüfusunun %1'ini oluşturan burjuvazi gelirin %40'ına el koyuyor. Bunlar Cedras rejiminin destekleyicileri.

ABD yeni bir Panama'ya yolaçmamak için Haiti'yi bombalamadan teslim aldı. Cuntanın yerine ABD'nin çıkarlarını savunacak sivil bürokratlar getirilecek. Ancak Haiti'de istikrar olanaklı değil. İşçiler ve emekçiler sürekli yoğun bir baskı ve sömürüye maruz kalıyorlar. Bu duruma tepki gösterdikleri içindir ki, ülke bugüne kadar sürekli diktatörler tarafından yönetildi.

Bölgeye gözdağı vermek; yoksulluk ve baskıdan kaçan Haitili'lerin ABD'ye ilticasını durdurmak, demokrasi havarisi kesilmek; emperyalist-kapitalist sistemin tek ve en güçlü polisi olduğunu yeniden hatırlatmak; Haiti ekonomisini ABD'nin çıkarları doğrultusunda yeniden yapılandırmak... İşte ABD Haiti işgali ile bunları gerçekleştirmek istiyor.

K. SUAT

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Gezilerimiz de politik bir eylemdir

Bölgeler düzeyinde düzenlenen politik gezilerimizden birini, bölge örgütümüzün aldığı karar doğrultusunda gerçekleştirdik. Geziye 100'ü aşkın insan katıldı.

Her etkinlik ve eylemin istenilen amaca uygun gerçekleşmesinde ön çalışma, organizasyon, disiplin ve deneyimin rolü ve önemi açıktır. Politik gezimiz öncesi bunların bilincindeydik. Gelebilecek insanların bazılarının gelemeyişi ve bazı küçük organizasyon eksiklikleri (ki bu da deneyim işidir) dışında ciddi bir aksaklık yaşanmadı. Hem önemli bir katılım sağlandı, hem de gezi toplam olarak düzenli bir seyir gösterdi. Bölgemizin düzenlediği ilk gezi olması düşünüldüğünde başarılı denilebilir.

Yol boyunca türküler, marşlar eşliğinde başlayan gezimizde kitle oldukça canlıydı. Gezide davul, zurna eşliğinde halaylar çekildi, sazlar çalındı. Bir yoldaşımız gezinin amacını vurgulayan bir ön konuşma yaptı. Arkasından sloganlar atıldı. Marşlar söylendi ve şiir okundu.

Yemek ve halaydan sonra, gezinin politik amacının anlamını bulacağı ana geldik. Toplu form biçiminde sohbete. Herkes toplandı. Daha önce devrim şehitleri için saygı duruşu yapıldı. Yoldaşın konuşması, kapsamı, içeriği ve vurgu yönleriyle anlamlı ve etkiliydi. Kürdistan'da yaşanan sömürgeci kirli savaş ve Kürt ulusal mücadelesinin devrimci özü; Türkiye'de sınıf mücadelesinin seyri; devrimci hareketlerin mevcut durumu; sendikal bürokrasiye ve reformizme karşı tavır konuları işlendi. Ardından komünistlerin görev ve sorumluluklarına da işaret edilerek, "Yeni Ekimler için Ekim saflarına!" şiarı ile yoldaş konuşmasını bitirdi. Daha sonra sorular soruldu, düşünceler belirtildi. EKİM'in net ve özlü perspektifleri, konuşmanın bütünlüğü içinde nasıl bir devrimci mücadele çizgisi sorusuna da ışık tuttu.

Katılanların önemli bir kısmını gençler, işçiler ve işsizlerin de oluşturduğu gezideki politik sohbet verimli ve etkili oldu.

Daha sonra çekilen halayda, tüm kitlenin "Yaşasın devrim ve sosyalizm!" şiarını hep birlikte haykırması gezinin politik atmosferinin, canlı ruh halinin en güzel örneklerinden biriydi.

Komünistler varolanla yetinemezler. Çünkü onlar tüm geleceği isterler. Daha geniş kitlelerle daha büyük geziler yapacağız. Komünist önderliği tüm fabrika ve işyerlerinde pratik bir olgu haline getireceğiz. Komünistlerin her faaliyeti bir eylem niteliğindedir. Gezimiz de öyledir ve öyle olmuştur. Kavgamız ve hedefimiz büyüktür. Sosyalizmin kızıl bayrağını kapitalizmin bağrına dikmek!

Ekim
Gebze Bölge Örgütü

İşçi sınıfı düzenin suç ortağı olamaz!

Adana'nın Ceyhan Belediyesi'nde çalışıyorum. İşyerinde işçiler arasında ayrım yapılarak onları üzerinde oyunlar oynanıyor. İşçiler; eski ve yeni belediye başkanı yanlıları, eski ve yeni kadrolar, kadrosuzlar, bağımsız işçiler, Türk-İş'e bağlı işçiler, DİSK'e bağlı işçiler, mezheplerine ve milliyetlerine göre işçiler olarak bölünmeye çalışılıyor. Oysa bu işçiler tek bir sınıfın üyeleridir. İşçi sınıfı artık bu tür ayrımları aşmak zorundadır. Bunlar Osmanlı'dan kalma oyunlardır. Faşist sermaye düzeni bu tür tuzaklarla işçi sınıfını bölmeyi başarıyor ve böylece egemenliğini sürdürüyor.

Öte yandan kardeş Kürt halkının özgür bir ulus olarak yaşama hakkına engel oluyor. Kürt ulusunun mücadelesine karşı topyekün bir savaş yürütüyor. Türkiye işçi sınıfı Amerikan emperyalizminin uşağı bu faşist düzenin arkasından desteğini çekmek zorundadır. Kirli savaş karşısında Türkiye işçi sınıfı bu kadar duyarsız davranamaz. Faşist düzenin cinayet şebekelerinin suç ortağı olamaz. Sömürgeci devlet Kürt halkına büyük bir vahşetle saldırıyor. Kürdistan'da yapılanlar Nazi Almanyası'nda yapılanlardan daha beterdir. İnsanlar işkence ile öldürülmekte ve bir kenara atılmaktadır. İşçi sınıfı bu savaşı durdurmalıdır. Bunun için de politik mücadele vermelidir. Türkiye işçi sınıfı kendi iktidarını kurmalıdır.

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!

Ekimci bir işçi

Dağıtımdan izlenimler

Kürtlerin ve emekçi kesimlerin yoğun olduğu ve daha önceden belirlediğimiz bölgede dağıtım faaliyeti yürütüyoruz. Bölgemizin sıcaklığı nedeniyle genellikle insanlar kapı önlerinde oturuyorlar ve sohbet ediyorlar. Bu nedenle dağıtım esnasında insanlarla yüzyüze geliyoruz. Sık sık bildiri ve gazetelerimizi elden veriyoruz. İnsanlar bunu çok doğal karşılıyorlar. Bazı riskler taşımakla birlikte onlarla tanışma ve sohbet etme imkanı buluyoruz. Hatta kimi zaman bazı gençler arkamızdan koşarak "yoldaşlar bizlere de bildiri verir misiniz?" diyorlar. Halktan insanlar bizi sempatiyle karşılıyorlar. Fakat dağıtımın açıktan yapılmasını eleştiriyorlar da. Güvenliğimizin tehlikeye girmesinden dolayı tedirginlik duyuyorlar.

Bu da bize şunu gösteriyor. Artık emekçi sınıflar düzenin baskı ve terörüne karşı yeni bir alternatif arayışındalar. Alternatif olarak da devrimcileri görüyorlar. Biz devrimciler bu ilişkileri daha da yaygınlaştırmalı ve daha yakın ilişkiler içine girmeliyiz. Devrimcilere duyulan sempatiyi örgütlü bir güce dönüştürebilmeliyiz. Bunun için daha yüksek bir performansla çalışmalı, yakaladığımız fırsatları en iyi şekilde değerlendirmeliyiz.

Adana'dan bir Ekimci

Alevilik-İşçi Hareketi Paneli

Kervan çevresinin düzenlediği Alevilik-İşçi Hareketi konulu paneli de içine alan etkinliğe katıldık. Bir süredir sürdürülen propaganda ve hazırlıklara rağmen katılım-ilgi bir hayli düşüktü. Salonda 200 civarında ilgisiz ve heyecansız bir kitle vardı.

Panele egemen hava reformizmdi. Aleviliğe methiyeler dizildi, nasıl da ilerici-devrimci bir felsefe olduğu anlatıldı. Devrimci odaklara karşı, özellikle de Kürt özgürlük hareketine karşı gericiliğin yapıldığı bir platform oldu. Bu genel havanın kısmen de olsa dışına Yol-İş 1 No'lu şube başkanı Ercan Atmaca çıktı. Sınıflar arasından çelişki varolduğu sürece mücadelenin süreceği, sosyalizm bir yenilgi almış olsa da yeniden ve daha sağlıklı bir zeminde yeniden gelişeceği temelinde genel bir sosyalizm propagandası yaptı. Panelin en dikkat çekici yönü Kürt sorununa yaklaşımdı. Özellikle Kervan adına konuşan, Kürt devrimci hareketini peşinden gidilmemesi gereken milliyetçi bir hareket olarak niteliyerek tam bir gericilik sergiledi. Bunun yanısıra seslendikleri kitleyi dergahlarda örgütlenmeye çağırdılar.

Aleviliğin düşünsel ve politik olarak ilerici bir işlevi olduğu dönem ile günümüz arasında kıyaslanamayacak bir farklılık sözkonusu. Feodal baskıya ve egemenliğe karşı ezilenlerin sesi-soluğu olan Alevilik, o dönemin koşullarında gerçekten ilerici bir nitelikteydi. Birilerinin bugün bunun üzerinden politika yapmaları, onların Marksizm'den ne kadar uzak olduğunu göstermektedir.

Bugün kapitalist toplumda modern sınıflar gelişmiş, bunlar arasındaki çelişki derinleşmiştir. Temel çelişkinin emek-sermaye çelişkisi, egemen sınıfın burjuvazi, onu alaşağı edecek biricik devrimci gücün işçi sınıfı olduğu apaçıktır. Yanıbaşımızda ise bu sömürü düzeninin ulusal basıkısına maruz kalan bir halkın, Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi... Böylesi bir süreçte sınıfın ve ezilenlerin öncüsü olma iddiasıyla yola çıkanların temel görevi; kardeş Kürt halkının özgürlük talebini de içeren, işçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşunu hedefleyen bir sosyalizm mücadelesi programı olmalıdır. Sınıfsal, ulusal ve dinsel baskından gerçek kurtuluşu sosyalizm sağlayacaktır.

İstanbul Anadolu Yakası'ndan bir grup Ekimci

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Dr. Abimael Guzman'ın Hayatını Savunmak İçin Uluslararası Acil Eylem Komitesi'nin Uluslararası Eylem Çağrısı için kaleme aldığı bildiriyi kısaltarak okurlarımıza sunuyoruz

Dr. Abimael Guzman'ın hayatını koruyalım! Tecrit uygulamasına derhal son!

12 Eylül 1992 tarihinde, (Peru Komünist Partisi lideri Başkan Gozalo olarak da tanınmış olan) Dr. Abimael Guzman ABD-Fujimoru tarafından yakalanmıştı. Dr. Abimael Guzman'ın yakalanmasından ötürü ABD, Fujimori'yi kutladı; Fujimori de Dr. Guzman'ı 15 Ekim 1992 tarihinde ölüm cezası ile katletme planları yapmaya koyuldu. İnfaz mangası bile seçilmişti! Ama dünyanın her yanında insanlar, Dr. Guzman'ı Peru'daki binlerce köylünün, işçilerin, öğrencilerin, aydınların ve diğerlerinin önderi olarak tanıyordu ve onun kudretli bir Halk Savaşının önderi olduğunu biliyordu. Dr. Guzman'ı katletme planlarına karşı, Peru halkı tarafından (esas olarak devam etmekte olan Halk Savaşı yoluyla) ve enternasyonal kampanyaya 40'tan fazla ülkede toplumun her kesiminden katılmış olan insanlar tarafından kararlı ve kıyasıya bir muharebe sürdürülmektedir. İnsanların yürüttüğü bu eylemlerden ötürü, ABD-Fujimori rejimi Dr. Guzman'ı katletme planlarını gerçekleştirememişlerdir. Ama Fujimori, uluslararası yasaları, Peru kanunlarını ve halkın taleplerini hiçe saymaya devam ediyor ve Dr. Guzman'ı tecrit hapsinde tutmaya devam ediyor.

Fujimori'nin kara kukuletalı askeri hakimleri. Dr. Guzman'ı bir sene tecrit hücresinde olmak üzere müebbet hapis cezasına mahkum etmişti. Bu bir sene 12 Eylül 1993 tarihinde bitti. Ama Fujimori Dr. Guzman'ı hala tecrit hücresinde tutmaya devam ediyor ve Dr. Guzman'ın Peru'daki ve uluslararası plandaki avukatlarının onu görmek için gösterdikleri bütün çabaları geri çevirmeye devam ediyorlar. Dr. Guzman'ın Lima avukatlarının Mart ayında sundukları bir habeas corpus başvuru dosyası, bir Lima hakimi tarafından "temelsiz" ilan edildi, bu hakim gerekçe olarak, Dr. Guzman'ın kendi can güvenliği için tecritte tutulduğunu ilan etti. Bu akılalmaz karara itiraz başvurusu yapıldığı halde, Anayasa Mahkemesi tarafından karar yeniden onaylandı. **Yani Dr. Guzman'ı tecrit hapsinde tutmaya Anayasa Mahkemesi de kendi onay mührünü basmış bulunuyor.**

Fujimoru, Dr Guzman'ın müzakere görüşmesi talep ettiğini mütehaddit defalar iddia etmiştir. Ama, Dr. Guzman'm bizzat kendisinin konuşmasına bir türlü izin verilmemektedir. Çeşitli radyo, televizyon ve gazetelerde son dönemde çıkan içerikleri bağımsız kaynaklarca bütünüyle teyid edilmiş bir dizi rapora göre, Dr. Guzman'm sağlığı kötüleşmiştir ve gerekli olan tıbbi bakımdan mahrum tutulmaktadır. Ama Fujimori, doktorların Dr. Guzman'ı görmesine hala izin vermemeye devam ediyor.

Dr Guzman'ın hayatı hala tehlike içindedir.

Siyasi tutukluların işkence ve katledilmesine son verilsin!

Dr. Guzman'ın tutuklanmasından bu yana, binlerce kişi de "terörizmi mazur gösterme" suçlamasıyla yakalanmış durumdadır. Dr. Guzman gibi, onlar da kara kukuletalı askeri hakimler tarafından yargılanmışlardır. Mahkemenin gördüğü tek "delil" polis raporudur. Tutuklananlara savunma hakkı tanınmamaktadır. Tutuklular tıkabasa vaziyette zindanlara kapatılmakta, yeterli yiyecekten, gerekli tıbbi ilgi ve giyim malzemesinden kasten mahrum bırakılmaktadır. Tüm tutuklular sistematik olarak dövülmekte, kadınlara tecavüz edilmektedir. Onların müebbet hapis cezası, gerçekte işkence yoluyla ölüm cezası durumundadır. (...)

Siyasi tutukluları savunan avukatları tehdit eden eller geri çekilsin!

Demokratik avukatlar serbest bırakılmalıdır!

Dr. Guzman'ın avukatı, Dr. Alfredo Crespo, sadece Dr. Guzman'ın savunmasını yapmaktan ötürü ihanet suçuyla yargılandı ve müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Siyasi tutukluların savunmasını üstlenen demokratik avukatlar sistematik olarak tehdit ve taciz altında tutulmakta, katledilmekte, kayboldu ilan edilmekte veya tutuklanıp "ihanet" ve "terörizmi mazur göstermek" suçundan müebbet hapis cezası ile zindana atılmaktadır. (...)

Kendi hayatları pahasına siyasi tutukluların savunmasını yapmaya çalışan Peru'daki avukatlar, dünyanın dört bir yanından insanların desteği ve eylemleri ile korunmalıdır. Siyasi tutukluların savunmasını yapmaya çalıştıkları için avukatların, Fujimori tarafından ömür boyu zindana atılmalarına izin verilmemelidir. (...)